

Varšava, 22. marca. AA. V muzeju v Varšavi so pred nekaj dnevi otvorili razstavo, posvečeno Chopinu. Med razstavljenimi predmeti vzbujajo posebno pozornost Chopinova pisma in rokopisi ter množestevne slike, risbe, portreti in litografije, ki se nanašajo na Chopinovo osebnost in njegovo rodino. Sredi dvorane, v kateri je razstava, stoji klavir velikega skladatelja, na katerem je na dan otvoritve razstave zaigral znani poljski pianist Mhalovski več Chopinovih kompozicij.

Dunaj, 22. marca. A. A. Avstrijsko zvezno ministrstvo za kmetijstvo in gozdove je sporočilo kmetijskemu ministrstvu kraljevine Jugoslavije, da je glede na sedanje stanje smrkvosti v Jugoslaviji na podlagi čl. 7 veterinarske konvencije med Jugoslavijo in Avstrijo prepovedalo uvoz kopitarjev v Avstrijo iz nasl. srezov: Alibunar, Bačka, Balanka, Bela crkva, Brod, Djakovo, Ilok, Jasi, Jaska Tomić, Kovačica, Kovin, Našice, Novi Bečej, Novi Sad, Osijek, Pančevo, Senta, Šid, Slavonska Požega, Sremska Mitrovica, Stari Bečej, Veliki Bečkerek, Velika Kikinda, Vinkovci, Vršač, Vukovar in Zabali. Prepoved velja od 20. marca, nanaša pa se na uvoz kopitarjev, namenjenih za klanje, doma iz občin, kjer ni smrkvosti, in če se pošljejo za kontumacijski oddelek na Dunaju (Kontumaz-Anlage, Wien, St. Marks) ali pa v sanitetno kliniko v Dunajskem Novem mestu (Wiener Neustadt).

Anglija na potu k ozdravljenju

**Velik dotok zlata iz inozemstva, kolonij in zasebnih
blagajn — Močna okrepitev funta — Lepi sadovi
razsodnosti, treznosti in patriotizma**

London, 20. marca.

Pesimisti in defetisti, ki so po padcu funta napovedovali polom angleškega gospodarstva in zaton britanskega imperija sploh, so se izkazali za izredno slabe preoke. Razvoj angleškega javnega, gospodarskega in finančnega življenja zadnjih mesecev, posebno pa zadnjih tednov kaže, da se razmere vedno bolj bližajo normalnemu stanju. Več razlogov govori za ta optimizem. Navdušenje, ki je sledilo lanskemu volilnemu uspehu narodne vlade, še vedno ni zamrlo. Gotovost, da bo novi proračun ostal uravnotežen, delno znižanje davkov za novo proračunsko leto, dotok zlata, ki je omogočil Angleški banki predčasno vrnitev velikega dela dolga ameriškim in francoskim bankam, izboljšanje, ki se opaja v nekaterih mnogih industrijskih, zlasti v tekstilni in jekleni a poleg tega še patriotizem in ono mistično zaupanje Angležev v bodočnost Anglije — vse to so čimtelji, na katere grade Angličani svoje nade na bodočnost.

Zunanji znak te normalizacije razmer je dvigovanje funta na svetovnih borzih. Funt je v zadnjih tednih nenestano silil navzgor in se je dvignil za preko 10 odst. Najprej je prevladovala bojazen, da gre samo za veliko mednarodno špekulacijo, ko pa so ljudje videli, kako je državna zakladnica brez težko izplačala 43 milijonov funtov od 60 milijonov posojila ameriški Federal Reserve Banki in Francoski banki ter kako je finančni minister velikopotezno ukinitel večino omejitev v deviznem in denarnem prometu, je izgubila bojazen in se umaknila le še večjemu zaupanju v gospodarsko moč Anglije.

Res je sicer, da je bila špekulacija s funtom zadnje čase precejšnja in da so velike množice kapitala, ki je zadnja leta tako nemirno bežalo po Evropi, začele sedaj zopet doleteti v London v nadi, da se bo izvršila stabilizacija funta, če že ne na nekdanji zlati pariteti, gotovo pa na razmeroma visokem tečaju. Da pa si je londonski trg zopet opomogel in se utrdil s pomočjo tujega kapitala, temu v glavnem le ni vzrok špekulacija, temveč drugi globlji momenti. Dolžniki v funtu so izračunali, da si lahko koristijo, ako svoje dolgeve povrnejo v času, ko je tečaj funta tako zelo nadel. In res so jih začeli plačevati v velikih zneskih. Prednjačili so domovini in kolonije, vsem na čelu Indija, ki je sama poslala od septembra do danes za 41 milijonov funtov zlata v London. Ker je bilo v Indiji nakopičenega za nad 100 milijonov funtov zlata, se pričakuje, da bo dotok indijskega zlata trajal še dalje.

Iz enakega razloga so prišli na dan tudi ogromne množice zlatnikov, ki so jih po-

skrije množice zlasti za časa delavske vlade, v katere finančno in gospodarsko politiko niso imele dovoljnjega zaupanja. Ljudje so poleg tega izkoristili priliko, ki jim nudi za ugodno prodajo zlata, in se začeli prodajati vse nepotrebne zlate predmete, zlasti zlato posodo. Na ta način je zadnje čase dobila državna zakladnica vsak teden za okoli 600.000 funtov pretopljenega zlata. Ta dotok zlata je omogočil Angleški banki, da je lahko krila svoje obveznosti, ne da bi se ji bilo treba zateči k nakupu tujih deviz in s tem k prodaji funtov.

Pa tudi na drugih poljih se je zopet enkrat pokazal velik patriotizem Angležev. V zaupanju do sedanega režima so začeli ljudje zopet v velikih množinah nalagati v denarne zavode svoje prihranke, ki so jih bili v prejšnjih negotovih časih poskrili doma ali v inozemstvu. Nekateri računajo, da so Angleži pripeljali nazaj že vse oni kapital, ki je bil zbežal v inozemstvo, in k temu še mnogo kapitala, ki je bil že dolga leta naložen po raznih tujih državah. Posledica je, da so postale angleške banke zopet normalno mobilne in da z lahkoto izvršujejo svoje obveznosti.

Poleg teh finančnih dejstev se pojavljajo že tudi drugi znaki ozdravljenosti angleških gospodarskih razmer. Ravno kot sta bila zaključena velesoja v Londonu in Birminghamu, ki sta oba prinesla velike uspehe. Prišlo je mnogo tujcev iz inozemstva in promet je kupčijski dosegel skoro dvojno višino lanskim sejmom. Posebno dobro kupčijo je napravila tekstilna industrija, ki obratuje že skoro v polnem obsegu. Zna ni angleški gospodarski strokovnjak Keynes je zato nedavno s ponosom izjavil na nekem javnem shodu, da je Anglija brez dvoma zopet država z največjim blagostanjem na svetu. Istočasno je finančni minister sporočil, da se davki vplačujejo tako normalno, da so proračunski izdatki do 31. marca že popolnoma kriti.

Tako so treznost, solidarnost in patriotizem odtrgali Anglijo izpred prepada, ki jo postavili zopet na trda tla in jo povodili na pot k ozdravljenju. Seveda ni šlo brez žrtve, toda Angleži so se žrtve radi doprinesli v zavesti, da so potrebne za rešitev domovine. V tem leži ona tajnost angleškega naroda, da je v svoji zgodovini srečno preštel že toliko težkih in nevarnih preizkušenj in se iz vsake nesreče ponovno dvignil velik in močan kakor feniks iz pepela. Omiljenje gospodarskih težav na Angleškem pa se splošno komentira kot znak, da je sedanja svetovna gospodarska kriza že prekoračila svoj vrhunec in da se bodo razmere začele normalneje razvijati tudi drugod, tako da bo že tekom tega leta popoln pritisk, ki danes davi vse svetovno gospodarstvo.

Prosvetno delo in državne finance

Beograd, 21. marca.

Razprava o proračunu prosvetnega ministrstva je nudila priliko teoretično razpravljati o nalogah države v smeri pospeševanja narodne prosvete, razprava o novem taksem zakonu je pa dala možnost, tudi s stvarnih in materialnih vidikov podčrtati važnost prosvetnega dela za državo in narod. Od tej prilike smo mnogi poslanci skušali doseči nekatere olajšave pri plačevanju taksa za prosvetne prireditve, pri katerih se pobira vstopnina. Opozorili smo na pomen prosvetnega dela, zlasti na one panoge tega dela, ki služijo danes kot najmodernejša in najuspešnejša sredstva za izobraževanje naroda. To sta v današnji dobi vsestranskega razvoja prosvetnega dela zlasti tudi prosvetni film in radio. Kako malo je doslej storilo v smeri podpiranja in pospeševanja prosvetnega dela naše ministrstvo za prosveto, o tem bom spregovoril na drugem mestu. Tu samo opozorim, da n. pr. češkoslovaško ministrstvo prosvete z veliko vpeno podpira največje šolske radija in je še celo v tekočem proračunskem letu dalo iz svojih ekonomskih sredstev — kljub težki krizi! — v to svrhu nad en milijon čeških kron; za enako vpeno podpira tudi uporabo prosvetnega filma v šolske učne in ljudsko-prosvetne namene. Naše ministrstvo prosvete, na žalost, doslej ni pokazalo v tej smeri nikake iniciativnosti in tudi ne pravega razumevanja za velike podvige prosvetno-kulturnega dela, zlasti v zapadnih delih države, kjer je baš intenzivno prosvetno delo v najnujnejšem nacionalnem gospodarskem in ekonomskem interesu države in naroda.

V razpravi o spremembah zakona o takсах sem v svojem govoru podčrtal uvidenost ministra financ vsaj v toliko, da je predložil spremembo tarifne postavke 99 a, po kateri bodo odšli prosti 20% državne takse od prodanih vstopnic tudi umetniški koncerti in predavanja ter gledališke predstave prosvetnih društev na deželi. Zahteval sem pa, da se v pravilniku k zakonu točno pove kaj vse je smatrati pod besedo »seoska čitaonica«, da ne bo zopet napadnih tolmachenj s strani finančnih organov. Pod tem pojmom je treba razumeti vsa prosvetna društva na vsi, ki imajo v svojih pravilih kot nalogo tudi prosvetno delo, zlasti prirejanje gledaliških predstav.

Posebej sem ob tej priliki podčrtal, kako malo se cenimo v naši državi veliki pomen prosvetnega filma kot važnega sredstva za izobraževanje naroda. Dokaz za to je dejstvo, da v celim zakonu o takсах, niti v zakonu o njegovih spremembah ni niti sledu o tem, da bi prosvetni filmi bili oproščeni plačila takse iz tarifne postavke 99 a. Ogromna je vloga, ki jo igra kulturni film v vseh kulturnih državah. V Nemčiji imajo že v več let zakon, po katerem sta tako zvaní Lehrfilm v celoti, tako zvaní Kulturfilm pa do 50% prosta državne takse. Predlagal sem, naj bi se tudi predvajanje prosvetnih filmov, nemih in zvoknih, oprostito 20% državne takse od vstopnic, zlasti pa filmi, ki se predvajajo v zvezi s prostovoljnimi predavanji.

Dalje sem opozoril na neumestnost naradbe ministra prosvete, po kateri mora uverenja za predavanja, ki bi naj bila prosta takse, ter vverenja za koncerte v ena-

ko svrhu izdajati ministrstvo prosvete, kar proceduro na stari birokratsko-centralistični način samo zavlačuje. Ako že ne na sreska načelstva, naj se prenese ta kompetenca vsaj na prosvetne oddelke bankskih uprav.

Vse to navajam, ker smatram za potrebno, da se takšna važna vprašanja, tesno zvezana tudi s prosvetno politiko države, obravnavajo tudi v javnosti. Prej ali slej bosta morala tudi državni fiskus in njegov vrhovni čuvaj, g. finančni minister, začeti upoštevati velike probleme nacionalno-kulturnega dela, ki naj prekrvavi prav vse prebivalstvo in ustvarja nove dobrite v interesu našega ekonomskega in političnega razvoja.

Vekoslav Spindler.

Shodi poslanca Spindlerja

V petek zvečer se je vršilo v Rogatcu pri Spornu lepo obiskano zborovanje volilcev iz Rogatca in bližnje okolice. Izvoljen je bil pripravljali odbor za ustanovitev krajevnega odbora JRKD za občino Rogatec, Donatka Gora in Sv. Rok pod vodstvom g. župana Gajserja iz Rogatca. Ustanovni zbor bo v najkrajšem času.

V soboto 19. t. m. (na Jožefovo) jutraj po maši je bil shod volilcev pri Stefanciji v Sv. Florjanu. Udeležilo se ga je krog 50 volilcev z g. županom Cajzecom in predsednikom tamonjske krajevnice organizacije, bivšim obl. poslancem Perkovičem na čelu.

Istega dne zvečer je bil sestanek pri Habianu v Šmarju za šmarski trg. Tudi tu je bil izvoljen pripravljali odbor za ustanovitev krajevnice organizacije JRKD, ki se bo izvršila v najkrajšem času, in sicer posebej za trg in posebej za okolico.

V nedeljo 20. t. m. jutraj po maši je bil shod volilcev v Sv. Stefanu pri Pungarsku. Prišlo je nad 60 volilcev. Ustanovili se je krajevni odbor JRKD za občino Sv. Stefan pod predsedstvom uglednega posestnika in podžupana g. Martina Johana. Istega dne popoldne je bil shod volilcev v Sv. Vidu pri Groblnem. Udeležba je bila velika, blizu 100 moč in mladeničev ter nekaj žena. Tudi tu se je ustanovila krajevnica organizacije JRKD pod predsedstvom uglednega posestnika g. Fr. Goleža. V odboru so poleg njega še župan g. Val. Metličar, pos. Jernej Cerovšek, pos. Jakob Povalec ter cela vrsta drugih odličnih kmetih moč.

Na vseh navedenih shodih je narodni poslanec Vek. Spindler poročal o današnjem gospodarskem in političnem položaju, o dosedanjem delu v Narodni skupščini in v načrtih dela v bodočih mesecih. Njegova vseskozi strogo stvarna izjavljanja so zborovalci povsod z zadovoljstvom odobrili.

Plačilne težkoče Junkersovih tvornic

Berlin, 22. marca. S Junkersove tvornice so sporočile svojim dolžnikom, da je profesor Junkers v interesu nadaljevanja obrata v tvornicah in varstva skupnih interesov dolžnikov predlagal sodno poravnalno postopanje in da zato tvornice ustavile plačila. Tvornicam manjka likvidna sredstva, niso pa zadolžene. Promet in stanje naročil v tvornicah ni neugodno. Vodstvo je odločeno, da na vsak način zadolžni nadaljnji obrat.

ČUVAJTE SE HRIPE in izpirajte večkrat dnevno usta, grlo in nos s čašo vode, ki ste ji dodali malo žličico ALGE. Na večer, predno ležete spat, masirajte telo s čisto ALGO, ker ALGA osvežuje ... ALGA krepi. Telo postaja odporno. ALGA se dobiva povsod. 1 steklenica Din 14. I

Občni zbor Vodnikovih družbe

Snoči je imela Vodnikova družba v prostorih ZKD v Ljubljani svoj letošnji redni občni zbor. Prisotne članke je pozdravil predsednik, nar. poslanec g. Rasto Pustoslavšek in nato v jedrnatem govoru orisal splošni položaj te naše ljudske književne matice. Omenjajoč gospodarsko stisko, ki ne prizanaša nikomur, je dejal: Ako se je naša družba kljub temu vzdržala približno na isti višini kakor lani, gre hvala v veliki meri ljubezni, ki jo ima naš narod do lepe knjige, pred vsem pa številnim požrtvovalnim poverjenikom, ki se niso ustrašili truda, da so obvladali družbi lanskoletno članstvo. Saj se jan je bilo boriti ne samo proti težki gospodarski krizi, marveč tudi proti številnim odkritim in prikritim sovražnikom.

Nadalje je predsednik poudaril tole: Zalostno, a resnično je, da je danes pri nas padla duševna produkcija skoraj na ničlo. Ali je to v vzročni zvezi s sedaj vladajočo gospodarsko krizo, ali pa sploh nimamo več talentov, kakršnih smo imeli nekoč v izobilju? Uspeh lanskega našega natečaja za najboljšo povest je znan. Pet vloženih konkurenčnih del, a med temi niti ene povesti, ki bi jo mogli uvrstiti v naš knjižni program, kamoli da bi ji smeli priložiti razpisano knjižno nagrado. In vendar ne zahtevamo umotvorov, stojičih na višini umetniškega ustvarjanja, narveč samo dela, ki bi jih lahko s pridom in z užitekno čitali vsi naši narodni sloji. Zato pa imamo tem več kritikov, takšnih, ki uživajo vso modrost z največjo žlico. In trem kritikom so najbolj v želodcu baš izdajanja »Vodnikovih družbe«. Ne bi izgubljali besed o kritikah naših knjig, če se ne bi te čisto zlobne kritike našle celo v listih, ki bi morali služiti istim idealom kot »Vodnikova družba«. Preseneča nas tako postopanje, vendar nas ne vznemirja. — Z vzklikom »Per aspera ad astra!« je predsednik končal svoj govor in se nato spomnil še umrlega ustanovnika Frana Goloba ter poverjenikov notarja Kolša in Dorčeta Rovana. Navzoči so počastili njih spomin s klici »Slava!«

Tajnik g. dr. Pavel Karlin je podrobno poročal o delu odbora in pisarne; zlasti pisama imela spričo lepega števila članov ogromno dela, osobito še z ekspedicijske knjig. Pohvalil je poverjenike, ki s malimi izjemami vestno in uspešno opravljajo svoje naporno delo. Zahvalil se je častnikom »Jutro«, »Slov. Narod«, »Domovina«, ki so podpirali VD pri organizacijskem in informativnem delu.

Nato je družbin blaginjak g. Milan Sterlekar podal podrobno blaginjakovo poročilo, ki izkazuje sorazmerno zadovoljivo finančno stanje.

Družbin gospodar g. prof. Josip Breznik je v svojem poročilu omenil, da je imela družba v minulem letu 19.400 članov. Zaradi naraščajoče krize se je bati, da bo to leto članstvo, zlasti v industrijskih krajih, padlo in tu bodo morali poverjeniki zastaviti vso svojo ljubezen in požrtvovalnost, da ohranijo VD in s tem slovenski ljudski knjigi njen mostični kader. Izrekel je tudi zahvalo banki upravi, ki je plačala prispevek za 500 članov.

Za nadzorstvo je župan g. dr. Puc predlagal absolutorij, kar je bilo soglasno sprejeto. Takisto je bil sprejet proračun za l. 1932. In sklep, da ostani članarina neizpremenjena.

Daljšje poročilo je podal književni referent dr. Ivan Lah, ki je izzval po kritiki g. Kosaka v »Ljubljanskem Zvonu« običajno umiljivo potrebo, da brani svoje delo, »ker pri nas ni nikogar, ki bi branil napadene pisatelja pred nepravilnim kritikom«. Ob veliki pozornosti navzočih je dr. Lah odločno in ostro zavračal način kritike v omenjeni reviji in podal ostavko na svoje mesto. Občni zbor pa je na predlog župana g. dr. Puc soglasno izrekel zahvalo in priznanje dr. Lahu in ostavko odklonil.

Nato je g. dr. Lah napovedal program za novo poslovno leto. Vodnikova družba bo izdala: 1. Pratikto, 2. Il. del Pupinov knjige »Od pastirje do izumitelja«, 3. Roman D. Ravljena »Tulipan« (iz življenja naših izseljencev na Westfalskem), 4. Roman Franceta Bevka, čigar naslov še ni določen. Odbor si za sedaj še pridržuje morebitno izpremembo.

Pri volitvah odbora je bil za predsednika soglasno izvoljen dosednji predsednik g. nar. posl. Rasto Pustoslavšek, v odbor pa gg. dr. I. Slebinger, dr. Ljud. Pivko, dr. Pavel Karlin, Milan Sterlekar, dr. Ivan Lah, prof. Jožef Breznik, načelnik Adolf Ribnikar, urednik B. Borko, dr. Rudolf Molé in Vilko Mazi.

Takoj po volitvah je predsednik zaključil občni zbor.

Razorožitvena konferenca

London, 22. marca. Č. »Times« poroča, da je Amerika pred odgodbilno konferenco za razorožitve predlagala, naj delegati držav, ki so ob priliki otvoritve konference stavili splošne predloge, na sestanku 11. aprila svoje predloge definitivno formulirajo. Henderson namerava to izvesti in bo po njegovem mnenju 11. aprila predložil predlogi, ki se nanašajo na odpravo vsega ofenzivnega orožja in na privatnega izdelovanja vojnega materiala. Vsi ti predlogi bodo takoj predloženi slošnemu odboru konference.

Reka in Sušak

Reka, 22. marca. Ž. »La Vedetta d'Italia« je objavila o stalnem gospodarskem propadanju Reke in njenega pristanišča članek, v katerem navaja statistične podatke o celokupnem prometu v pristaniščih na Reki in na Sušaku v 100.000 tonah številke so naslednje: l. 1913. Reka 2108 (Sušak 0), l. 1927. Reka 783 (Sušak 438), l. 1928. 881 (564), l. 1929. 898 (634), l. 1930. 777 (701), l. 1931. 611 (560). Razen Sušaka je prevzelo del reškega prometa še pristanišče v Barosu.

Številke pričajo, da Reki ni pomagala niti svobodna cona, ki je bila ustanovljena pred dobrim letom dni, čeprav so od nje toliko pričakovali celo Ročani sami.

Jesenice kličejo na pomoč

Pomožna prehranjevalna akcija na delu — Nezadostna sredstva — Beča narašča — Velik shod prebivalstva

r. — Jesenice, 22. marca

Jesenice so mrtve. Kranjska industrijska družba, od katere je odvisno skoro vse jeseniško prebivalstvo, je ustavila vse obrate. Založna resnica, ki je kot s strahom pričakovana vihra udarila pred nekaj dnevi na vso jeseniško kotlino, postaja šele sedaj občutna v vseh svojih dalekosežnih posledicah. Z dneva v dan se prikazujejo jasnejši obrisi pošasti, ki grabi po marljivem jeseniškem prebivalstvu. Delavstvo, ki je bilo važno kljub težkemu delu kakor toliko urejenih življenjskih razmer, gleda z vedno večjim strahom v bližnjo bodočnost. Skoraj neverjetno je za vse, da so tovarne, ki so bile od nekdanj življenja Jesenic, ustavile vse stroje, pogasile vse ognje v pečeh.

Vendar je to žalostno dejstvo prav očito, nikakega glasu ni čuti iz tovarniških objektov, ki so kakor izumrlo mesto, nobenega oblaka iz številnih tovarniških dimnikov, ki kakor opominjajoči in žugačji prsti štrle pod sivo nebo.

Na občini delajo s potrojenim delom. Občinski možje so ves dan pri posvetovanju, župan Zabkar in socialni odsek s predsednikom župniškom Kastelcem uradujeta v permanenti. Dokler se ne organizira pomoč vsem potrebnim — in teh je tisoče — skrbje predvsem za tiste, ki imajo številne rodbe in malimi otroki, da vsaj te za silo obvarujejo gladi. Javili so se dobrotniki, ki so se obvezali za pomoč gladujočim prispevati dnevno večjo ali manjšo količino mleka, mesa, kruha in krompirja, ki se razdeljuje 25 najrevnejšim rodbinam. Županstvo pa je preplavljeno s prošnjami za podpore. Pomoč je vsem potrebna, vendar so za enkrat sredstva še premajhna, tako da ni mogoče uslišati niti prošnje upokojenca, ki ima šest nedorastlih otrok in 300 dinarjev pokojnine.

Kljub temu, da nihče ne ve izhoda iz težkega položaja, pa je vse jeseniško delavstvo ostalo vzorno disciplinirano. Dosedaj še ni došlo niti najmanjši prestop, da bi morali intervenirati orožniki. Vsi se zavedajo, da jim morejo le solidnost, discipliniranost in treznost priboriti dela in kruha, kar je edina njihova želja.

Popoldne ob 15. je bil danes v veliki dvorani Krekovega prosvetnega doma shod,

na katerem sta župan Zabkar in duhovni svetnik Kastelic obvestila delavstvo in njihove rodbe o uspehih svojih intervencij v Beogradu. Poslušalci, ki so natrpali veliko dvoran, so pozorno poslušali njune vesti. Govornika sta poudarjala, da sta bila v Beogradu povsod, kamor sta se obrnila, z razumevanjem sprejeta. Tako pri ministrih dr. Kramerju in Puclju, pri vrhovnem inspektorju ministrskega sveta Duniču, ki ju je ponovno pozval k sebi na razgovore, pri maršalatu dvora, guvernerju Narodne banke Bajloniju in poslanca Mohoriču Obiskala sta vse v Beogradu se nahajajoče slovenske poslance in vseh pet senatorjev iz dravske banovine ter jih informirala o težavnem položaju na Jesenicah. Vsi brez izjeme so se zavzeli za jeseniško delavstvo in sta župan Zabkar in župnik Kastelic na merodajnih mestih dobila zagotovilo, da bo delavstvo za časa ustavitve obrata v tovarnah KID preskrbljeno z najnujnejšim in najpotrebnejšim za življenje, in to vsaj za prva dva meseca.

Socialni odsek je izračunal, da je potrebno mesečnih 480.000 Din, da se z njimi nakupijo le mast, moka in sladkor za pomožno prehranjevalno akcijo delavstva. Pri tem pa niso všteli oni brezposelni in reveži, katere je občina podpirala že pred izbruhom sedanje krize.

Občinski odbor je izdal apel na vse prebivalstvo dravske banovine in na vse zavode Jugoslovane, naj pomagajo Jesenicam in njihovem pridnemu delavstvu. V apelu naproša šolska vodstva in druge korporacije, naj nabirajo med člani in znanci, da olajšajo težko položaj Jesenic.

V razgovoru z našim poročevalcem je župan g. Zabkar izjavil, da Narodna banka v principu pristaja na potrebne kredite, za KID, vendar pa zahteva jamstva, da se obrati ponovno ne ustavi, teh jamstev dosedaj še ni bilo mogoče doseči.

V tovarni je začelo zaposlenih približno 120 delavcev zaradi svetlobnih naprav in pa da opravijo nekatera potrebna pravila, kar pa bo v nekaj dneh gotovo. Prav tako je za nekaj dni zaposlenih sedem delavcev, da odremijo že pripravljene pošiljke. Zaradi nevarnosti požara pa je ostalo v službi gasilstvo, ki oskrbuje kotel za pogon gasilne brigadne.

Beg iz življenja pod tujim imenom

Zagreb, 22. marca.

Letos ob koncu lumnarja je zapustila svojo domačijo Melencija v Dalmaciji zdravnikova soproga Vera Zamurovičeva. Pred odhodom je govorila, da je potrebna odmor v kakem mirnem morskem kopališču in ko je čez nekaj dni večji del svojih prtljage zopet poslala domov iz Dubrovnika, so mislili vsi, da je že našla zaželjeni kraj in da se bo od tam kmalu javila. Ko pa je poteklo več dni brez vsake vesti, je začel njen mož poizvedovati za njo, a je od Dubrovnika narej manjkala vsaka sled. Ker se je zgodilo tedaj več nesreč in zločinov, se je rodila seveda vedno bolj vznemirjala in za gospo Zamurovičovo so poizvedovali po vseh listih, priobčevali njeno sliko in razpisane so bile tudi nagrade za vesti, ki bi mogle pojasniti, kam je krenila in kaj se je z njo zgodilo. Dr. Zamurovič je na svoje razpise dobival raznovrstne odgovore in nasvete, edine prave podatke pa je dal neki oficir, ki se je vozil z gosno v brzovalku do Zagreba ter se z njo tudi razgovarjal.

Dr. Zamurovič je začel posebno intenzivno poizvedovati v Zagrebu, a tudi tu do nedavna ni imel nobenega uspeha. Šele te dni ga je neki znanec iz Zagreba opozoril na skrivnostno smrt neke Marije Bremonce, ki se je 4. februarja z veronalom zastrupila v nekem zagrebškem hotelu. Samomorilka je zapustila kratak listič v nemščini, naj ne iščejo njenih sorodnikov, ker itak nikogar nima in ker želi, da bi jo pokopali brez vsakih ceremonij. Vršile so se seveda vse običajne uradne poizvedbe, a ker niso ničesar dognale, se je tako tudi izpolnila želja neznanne obupanke. Zato izpolnila želja neznane obupanke. Zato izpolnila želja neznane obupanke. Zato izpolnila želja neznane obupanke.

Hmeljski trg

Zatec, 22. marca. h. Živahno povpraševanje se je povečalo, zlasti ker se je uvoz na carina za hmelj v sarskem ozemlju znižala m ker se pričakuje, da bo Belgija zvišala svoje carine. Tendence in cene so čvrste. Cene od 160 do 260 Kš. Javni markcijski urad v Zatecu je do konca prejšnjega tedna registriral 159.000 metrskih stotov. Zaloge pri kmetih do 15. marca približno 6000 metrskih stotov.

Iz nabavljalne zadruge državnih uslužbencev

Nocoj ob pol 20. bo občni zbor ljubljanske Nabavljalne zadruge državnih uslužbencev v beli dvorani, hotela Uniona. Med ljubljanskim državnim uradstvom vlada veliko zanimanje za ta občni zbor, ker je zaradi znižanja znižan plač postal vprašanje zadružne samopomoči zelo aktualno. Na nocojšnjem obnem zboru se bo odločevalo o važnih zadevah, ki bodo velikega pomena za bodoče poslovanje zadruge. Glede na številnost državnih uslužbencev v Ljubljani je bilo dosedanje število članstva vsekakor prenizko. Zato se je razvila zadnje čase živahna propaganda za pristopanje k Nabavljalni zadruzi. Nocojšnji občni zbor bo usodnega pomena za nadaljnji razvoj ekonomske samopomoči ljubljanskih državnih uslužbencev. Zato bo številna udeležba na zboru nujno potrebna za vse tiste državne uslužbence, ki jim je zadruga res pri srcu.

Spominjajte se slepih!

Zbor naših čebelarjev

Celje, 22. marca.

V nedeljo dopoldne se je vršil v Celju letni občni zbor Čebelarstva društva. Iz vseh krajev naše banovine so prišli čebelarji. To vam je bil prvi čebelarji roj. Odbor društva je polagal račun svojega delovanja za 34. leto društvenega obstoja. Neverjetno se je pri nas čebelarstvo razvilo v zadnjih 10 letih. Ljube čebelnjake živih barv opazujejo na vseh potovanjih po banovini. V njih bolj in bolj izgineva panji starega kova in nadomeščajo jih novi, moderni Znidarski panji velike mere. Ta na videz mala sprememba je bila veliko in težavno delo Čebelarstva društva, ki je s tem premaknilo naše čebelarstvo za velik korak naprej. Kakšno delo pa je ta sprememba zahtevala še v podrobnosti, vedo le tisti, ki zasledujejo razvoj čebelarstva. Ako upoštevamo, da nam narava nudi v nežnih cvetovih najlahtnejše božje sokove in da so le čebele tiste, ki morejo na svoj čudovit način te sokove spremeniti v najzdravnejšo ljudsko hrano, moramo ugotoviti, da je čebelarstvo idealna in zelo važna gospodarska panoga. Tega se zavedajo vsi čebelarji, zavedati pa bi se morala tega tudi vsa javnost.

Zanimanje za občni zbor je bilo veliko. Miren, dostojen potek in stvarni predlogi delegatov so pokazali zrele nazore in zmišlel za organizacijo. Na predlog predsednika prof. Josipa Verbiča je bila poslana Nj. Vel. kralju Aleksandru vdanostna brozjavka, g. banu dr. Marušiču pa brozjavni pozdrav. Kot zastopnik banske uprave se je zborovanja udeležil g. Josip Okorn.

Iz tajniškega poročila aposesnamo, da je odbor v preteklem letu jako živahno deloval. Začrtal si je pot, ki je za čebelarstvo začetek nove dobe. Društvo obsega teritorij vse dravske banovine in je vključeno v Zvezi jugoslovenskih čebelarških društev v Beogradu. Ima 100 podružnic, izdaja svoj mesečni list »Slovenski Čebelar«, vodi svoj blagovni oddelek, to je »Društvena čebelnar« v Ljubljani, torej vse, kar more društvo v današnjih razmerah doseči. Najbolj pereče vprašanje, znižanje članarine, se za letos še ni moglo ugodno rešiti, upanje pa je, da se bo drugo leto tudi ta zadeva izboljšala. Zaradi ureditve pašiš je bil zasnovan poseben načrt, ki je predložen banki upravi.

V novi odbor so bili izvoljeni za predsednika prof. Josip Verbič, za podpredsednika Henrik Pernel, za odbornika za Babinik Janko, Dermalj Mirko, Gallo Rudolf, Lenarčič Lj. Majer Julij, Močnik Peter, Okorn Jože, Peterlin Alojzij, Puš Ludvik, Sitar Ivan, Stefančič Anton in Znidarski Anton, za namestnika Ljudevit Černež in Slavko Raič. Za pregledovalca računov pa Anton Siga in Ivan Smajek. Občni zbor je odobril razne predloge, tako glede plemenitih postaje v Kamniški Bistrici, o kontroli medu, sprejel je poslovnik »Društvene čebelnar«. Z aplavom in posebnim vzklikom pa je imenoval bivšega urednika Franca Rojina za društvenega častnega člana.

Po zboru so se sešli čebelarji pri skupnem kosilu ter prekamrali med seboj vse čebelarске težave in doživljanje. Urednik Bukovec je to povedal čebelarjem še posebno dosti zanimivem in grozansko poučnem. Posebno jih je opozoril na novo vrsto čebel, ki so jih odkrili v neki državi in imajo jako dolgo sesalko, baje po 5 cm in še več. G. urednik je tudi naročil sibirске čebele, ki bodo v naših milih zimah rojile tudi pozimi. Natančen članek o tem bo objavljen v Čebelarju v aprilovi številki.

Vremenska napoved

Zagreška vremenska napoved za danes: Spremenljivo, oblačno. Oblačnost bo bržkone nekoliko narasla. Precej stalno, mestoma vetrovno, hladno.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Mraz, spremenljivo vreme bo trajalo dalje.

Naši kraji in ljudje

Marija Mahorčičeva †

Sežana, 22. marca.

Zopet so se o tožni glasili zvonovi v župni cerkvi sežanski na Krasu in v nedeljo naznanili, da je prenehalo po težki bolezni biti srce 84letne gospe Marije Mahorčičeve, ki je gospodinjila dolgo vrsto let, po vsem Krasu. Primorju in še preko teh mej znani narodni hiši. Glas o smrti Marije Mahorčičeve se je hitro raznesel po Sežani sami, po vseh okoljskih vaseh in po vsej deželi.

Pokojnica ni bila samo skrbna gospodinja v svoji hiši, vzorna mati, vzgojiteljica svoje družine, marveč je bila sploh izredno blagega srca, vedno radodarna do siromakov, zato so jo poznali daleč naokrog in jo bodo vsi ohranili v najlepšem in najhvaležnejšem spominu. Njen pokojni mož je bil dolga leta župan v Sežani in narodni poslanec v nekdanjem deželnem zboru goriskem ter kot tak sploh duša vsega narodnega gibanja na Krasu. Pokojnica je izhajala iz sloveče nekdanje narodne hiše Jeršanove na Ucu pri Rakeku.

Blagi in zavedni ženi bodi ohranjen blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Nenadna smrt blage žene

Radeče, 22. marca.

Včeraj kmalu popoldne se je razširila žalostna vest, da gospe Hallerjeve ni več. Nenadno je podlegla srčni kapi, stara 62 let. Blaga pokojnica je bila vdova po uglednem trgovcu Hallerju in je sedaj v lastni hiši vodila s svojo hčerko Valerijo trgovino.

S pokojnico lega v grob markantna osebnost našega mesta, ugledna gospodinja, do brotnica ubogih in zvesta narodna delavka. Sokol ima že več let svoje gnezdo v Hallerjevi hiši in njen sin G. Zane je starosta našega Sokola. Pokojnica je vzgojila v strogo narodnem duhu 4 hčere in 3 sinove, ki so vsi v uglednih pozicijah.

Pogreb g. Hallerjeve bo v sredo 23. t. m. ob 16. uri. Vsi, ki so poznali blago pokojnico, so cenili v njej veliko ljubezen do bližnjega in domovine, njeno neumorno delavnost in blago materinsko srce. Naj ji bo časten spomin, njenim svojcem pa naše iskreno sožalje!

Elektrifikacija Savinjske doline

Mozirje, 22. marca.

Dne 17. t. m. se je vršilo v gostilni »Pri pošti« posvetovanje interesov iz vse Savinjske in Zadrške doline od Sv. Petra do Ljubnega in Gornjega grada. Na dnevnem redu je bila elektrifikacija obeh dolin. Zastopane so bile po svojih odposlancih vse občine naše doline.

Zborovanje je otvoril član banovinskega sveta g. Gorčar Matija in pozdravil vse prisotne, posebno odposlanca banovine g. inž. Rueha. Nato je g. Gorčar pozval zborovalce, naj se vsi z dobro voljo odločijo o delu na elektrifikaciji doline. Ob koncu je zborovalcem posebno polagal na srce, naj se pri tem zavedajo, da bo mo morali dati odgovor potomcem. Odgovor na more biti le tak, da smo mi res razumeli klic časa ter kovali naši dolini elektrifikacijo srečnejšo bodočnost. Čeni smo dorašili temu vprašanju, smo obsojeni, da gospodarsko propademo.

Nato je povzel besedo g. inž. Rueh, ki nam je predložil strokovno stran elektrifikacije Savinjske doline. Razložil nam je, kakšno koristi ti nam nudila dobro izvedena elektrifikacija, in je poudarjal, da bi se z elektrifikacijo izboljšalo tudi gospodarsko stanje kmetijskega ljudstva. Nadalje nam je pokazal razliko med elektrarnami na kapitalistični podlagi in banovinski elektrifikacijsko akcijo. Prve iščejo dobiček direktno, dočim ga bo banovna imela le indirektno. S številkami nam je pokazal, koliko bi stal tok za posamezne obrate, koliko bi stale investicije in drugo. Najprimernejše bi bilo, če bi kritje stroškov prevzeli posamezni kraji, odnosno občine.

Po referatu g. inž. Rueha se je pričela živahna debata. G. inženjer je na stavljen vprašanja kar sprotil odgovorjal. Po končani razpravi sta se izvolila ožji in širši odbor, ki imata nalogo, da to koristno

akcijo izvedeta. V odboru so zastopane vse občine po svojih zastopnikih.

Pri slučajnostih se je oglašil k besedi zastopnik občine Polzele g. Turnšek in je prečital spomenico, ki bo odposlana na bansko upravo, naj bi le-ta izposlovala vinogradnikom, da bi se lahko še nadalje gojila izabela.

Naposled je g. Gorčar zaključil uspešno zborovanje in se zahvalil vsem zborovalcem, ki so v tako lepem številu prihiteli na sestanek in s tem pokazali, da hočejo koristiti narodu in državi.

Danes nepreklicno zadnjikrat

imate priložnost, da si ogledate monumentalno filmsko veledelo, največji film sedanosti

BEN HUR

kot zvočni film

Ramon Novarro

Nabavite si takoj vstopnice in pose-
tite danes zadnje predstave

ob 3., 6. in 9. zvečer

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Smrt zaradi zastrupljenja po alkoholu

Ptuj, 22. marca.

Dne 17. t. m. sta se napotila Meznarič Janez, posestnik iz Bukovec, in Habjančič Andrej iz Vapočic v Gradšče v Halozah, kjer ima Meznarič svojo vinsko klet. Oba pa sta se ustavila pri več posestnikih in izpila večjo količino vina, nato pa sta se še podala v Meznaričevo klet in dalje popivala.

Pozno zvečer sta se vrnala proti domu. Med potjo je zavil Habjančič se pol litra žganja in se tako opijani, da ga je Meznarič spravil komaj še do Drave. Ker je Meznarič spoznal, da sta za plovbo preko Drave nesposobna, a v bližini ni bilo nobene hiše, kjer bi prenočila, sta ostala oba do jutra v snegu. Zgodaj zjutraj pa je Meznarič odpel svoj člon in hotel prepeljati preko Drave tudi Habjančiča. Ta pa ni hotel z Meznaričem, ampak mu je le naročil, naj pride njegova žena po nj.

Meznarič se je res napotil po Habjančičovo ženo. Ta, posestnik Pešec Ignac in Meznarič so se podali nato skupno po Habjančiča, ki so ga pa našli mrtvega. Prepeljali so ga takoj domov in ga poizkušali z umetnim dihanjem obuditi k življenju. Ves trud pa je bil zaman, ker je alkohol že storil svoje: nesrečnik je namreč umrl zaradi zastrupljenja po alkoholu.

Borba za Mandžurijo

Velikonočni filmski spored ZKD

Ljubljana, 22. marca.

Deset in desetletja je Mandžurija ognjišče gospodarskih in političnih sporov med Japonsko, Kitajsko in Rusijo. Japonska, ki se je v neverjetno kratkem času navzela evropske moderne civilizacije in si na ta način priborila nekakšno prvenstvo na Daljnem vzhodu, potrebuje za svoje nago naraščajoče prebivalstva večjih kolonij na azijski celine. Iz Koreje, največje japonske kolonije so Japonci podvzemali od časa do časa večje in manjše vpade

v Mandžurijo. Južno-mandžurska železnica, ki je po japonski zmagi nad Rusi leta 1905. prešla v japonsko upravo, je najvažnejše oporišče za končno osvojitve Mandžurije. Kitajci, ki tvorijo pretežen del prebivalstva in ki so s svojo nepopolno marljivostjo izpremenili puste mandžurske pokrajine v rodovitna polja, do poslednjega časa zaradi političnega kaosa, vojaškega in organizatoričnega nereda v državi, niso bili zmogni resno zavračati vedno odkritejšega poželenja Japonske po osvojitvi Mandžurije.

Danes se zato tembolj čudi ves svet njihovu stanovnemu in hrabremu odporu. Se pred par meseci ne bi nihče mogel verjeti, da bi mogli Kitajci vzdržati resne vojaške operacije moderne japonske armade v primeru vojnega spopada. In vendar se je to zgodilo!

Film »Borba za Mandžurijo«, katerega premiero priredijo za Veliko noč ZKD v Elitnem kinu Matici, nam z izredno ilustrativnostjo slika politične in gospodarske razmere na Daljnem vzhodu. Izdelan je kot govoreči film v nemškem jeziku. Ker je danes Mandžurija in Sanghaj eden najbolj perečih in aktualnih problemov je pričakovati, da si ta veleznani in nad vse poučni film vsakdo ogleda.

Ljudje, ki trpe na otežkočeni telesni potrebi in ki jih radi tega mučijo krvno prenapolnjenost trebuha, pritisk krvi v možgane, glavobol, močno utripanje srca, dalje, ki trpe na boleznih dančne sluznice, fišurah, hemeroidnem zamotku, fistulah jemljejo za iztrebljenje črevesa zjutraj in zvečer po četrtinko »Franz Josefova« grenčice. Vodilni zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se poslužujejo »Franz Josefova« grenčice po operacijah z najboljšim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Mati in sin pred celjskim velikim senatom

Celje, 22. marca.

Včeraj se je vršila pred petlanskim velikim senatom, ki mu je predsedoval predsednik okrožnega sodišča g. dr. Vidovič, razprava proti 32letnemu bivšemu rudarju Antonu Žagarju iz Zdol v kozjanskem sodnem okraju in njegovi 66letni materi Anni. Obtožbenca sta 3. februarja zvečer v domačem prepiru z raznimi trdimi lesnimi predmeti ubila očeta Franca. Nesrečni je dobil 30 udarcev, med njimi so bili trije smrtni, in je kmalu izdihnil. Razmere v družini so bile zaradi očetovega pijančevanja zelo napete in je družina trpela. Pokojnik je ženo ter otroke v vinjenosti divje pretepali. Hči je na posledicah stalnega pretepanja postala celo slabomurna.

Obtožnico je zastopal državni tožilec dr. Rus, Antona je zagovarjal odvetnik Stepančič, mater Ano pa odvetnik dr. Serbec. Oba zagovornika sta naslikala žalostne razmere v Žagarjevi družini, ki so dovedle sivolaso mater Ano, da je pomagala po 35 letih zakonskega življenja lastnemu sinu umoriti moža-pijanca. Sodba je bila zelo težka: sin Anton Žagar je bil obsojen na doživetno robijo, mati Ana pa na 12 let robije in oba na trajno izgubo častnih državljskih pravic. Obsojenca sta prijavila po svojih zastopnikih priliz in revizijo procesa.

Po nesreči je ustrelil očeta

Murska Sobota, 22. marca.

Jan Kerčmar iz Sela se je pred kratkim prižen na manjše posestvo. Ker pa tam ni imel mirnega življenja, se je pred dnevi zopet vrnil domov k očetu Adamu Kerčmarju, ki ga je radevolje sprejel pod streho, saj mu je sin vse prejšnje čase pridno pomagal pri gospodarstvu in mu je bil na stara leta izmed štirih sinov, ki so šli po svetu, še edina opora. Žena Adama Kerčmarja že dalje časa boleha za jetiko. Najmlajši pri hiši pa je štiriletni vnuk, čigar

oče, sin Adama Kerčmarja, živi v Ameriki. Preteklo nedeljo je stari gospodar prav zgodaj vstal ter pripravil zajtrk za vse štiri. Med zajtrkom pa je vnuk opazil skozi okno vrano. Ker mu je stari oče večkrat katero ustrelil, ga je tudi zdaj prosil zato. Namesto starega očeta pa je hotel otročičku ustreči Jan. Adam ni nasprotoval in se je obrnil k ženi, ki je ležala na postelji ter se začel z njo pogovarjati. Med tem je sin Jan vzel puško s stene in je baš stopal proti vratom, ko se je povsem nepričakovano sprožil strel. Naboje je zadel starega očeta Adama v tilnik. Brez krika se je mož zgrudil proti postelji, kjer je ležala žena in se od strahu onesvestila, saj je kri z možgani obrizgnila njeno vzglavje. Z obupnim krikom je planil sin proti očetu. Ko pa je z grozo opazil, kaj se je zgodilo, je kakor brez uma tekal okrog hiše, slednjič pa se je sam podal k orožnikom in jim javil nesrečo. Pokojni Adam Kerčmar je bil svoje dni logar in je bil splošno priljubljen. Smrtna nesreča s puško, ki je v kratkem razdobju že druga v najbližji okolici Murske Sobotice, je vzbudila mnogo sočutja.

Pregled motornih vozil

Ljubljana, 22. marca.

Uprava policije objavlja, da se bo vršil naknadni redni letni pregled motornih vozil za Ljubljano in okolico dne 5. in 6. aprila, obakrat ob 9. in 14. uri v Ljubljani na Celovski cesti 38 (garaža Triumph auto) po običajnem vrstnem redu. Uprava policije poziva lastnike motornih vozil, ki jih doslej še niso pripeljali h komisijem pregledu, ker so jih imeli morda v popravilu ali na potovanju ali jih niso mogli pripeljati zaradi zasedenosti cest, naj jih pripravi in pripeljejo gotovo dne 5. in 6. aprila k pregledu, kjer se jim bodo odvezle neveljavne evidenčne tablice za 1931 in se bo zabilježila vsaka nadaljnja vožnja z nepregledanim vozilom.

Oni lastniki vozil, ki bi eventualno prosili za naknadni pregled svojih motornih vozil, bodo morali plačati v smislu banovinskih predpisov dvojno takso za pregled (dvakrat 60 Din za vsak avtomobil odnosno dvakrat 30 Din za vsako motorno kolo) in kriti tudi druge morebitne stroške

Žrtev podivjanja zaradi alkohola

Na Jožefovo je sirov pretep med alkoholiziranimi fanti v Zgor. Pristavi zahteval smrtno žrtev in več ranjencev

Zgornja Pristava, 22. marca.

Stara grda navada je, da se na deželi praznuje praznik sv. Jožefa največ po gostilnah, kjer se tudi mnogo pije. Tako se je zbrala v gostilni Pihlerja Franca v Zg. Pristavi večja skupina mladih fantov, ki so popivali. Malo razvedrila si je hotel privoščiti tudi posestnikov sin Habjančič Anton, po katerega je prišel njegov prijatelj posestnikov sin Plajnske Andrej, ki se sedaj nahaja začasno kot vojak na dopustu. Ko sta prišla v gostilno, so bili fantje po večini že pijani.

Proti večeru pa sta zapustila gostilno fanta Sveneš Franc in Turk Matevž, oba iz Lancove vasi, ter začela zunaj gostilne izzivati. Takoj so zapustili lokal še drugi fantje in nekaj trenutkov nato se je vnel sirov pretep med pijanimi razgrajci, ki so se vspevrek obdelovali z nož, koli, telezniki, plankami in sploh z vsem, kar je komu prišlo pod roko. Poleg že navedenih sta se pretepa udeležila tudi Malek Franc in Sirovnik Vincenc, posestniška sinova iz Lancove vasi. Kmalu so prešli pred hišo posestnika Šimenka Blaža, katerega so začeli klicati na korajžo.

Bili so pa že vsi bolj ali manj ranjeni. Habjančič Anton se je naslonil na plot Šimenka Blaža in se pretepa sploh ni udeležil, nego ga je le od daleč opazoval. Nenadno pa je dobil hud udarec po glavi, tako da se je opotekel, vendar pa je prispel še sam domov in se podal v živinjski hlev, kjer je prenočeval njegov brat Janez. Od-

Za praznike na morje! Crikvenica

PARK HOTEL CRNKOVIC
Vis-a-vis zdravil. parka. Dipl. kuhinja. Cen-
zija Din 65-75. Prospekti gratis.

HOTEL CRIKVENICA
Pomladne in jesenske cene Din 60, v gl-vni
sezoni Din 65-75. Prospekti zastoj.

PENZION »VILA JULIANA«
Pavšalne cene s kopeljo dnevno 60-70 Din,
v sezoni 70-80 Din. Prospekt.

KRALJEVICA
Najstarejše morskopolishte, pol ure od
Sušaka-Reke in postaje Plase.

PENZION „DANICA“ CRIKVENICA SV. JELENA

Ugoden položaj, po prirodi tih morja od-
daljen 15 minut od Crikvenice. Leži v bli-
žini borovega gozda. Kopalnice zraven po-
slojpa. Cena penziona z oskrbo in taksami
Din 55. Na razpolago so čolni in mogot-
nost izleta z jadrnico ter ribarenje.

93 Lastnik: Juro Manestar.

Najprijetnejše bivanje v Crikvenici

nudi komfortni penzion-restaurant VILA
RUŽICA ter dependanca VILA ANETA.
Najfinjša oskrba ob najnižjih cenah.
Krasna lega in razgled. Zahtevajte brez-
plačne prospekte. 95

komisije, ki bi se na poziv stranke morala
sestati.

Opozarjajo se istodobno lastniki motor-
nih vozil, da je v njih lastnem interesu,
da oddajo stare evidenčne tablice na upra-
vi policije soba št. 16-II, v kolikor tega
še niso storili, ker je po obstoječih pred-
pisih lastnik evidenčne tablice, dokler je
ne odda oblastvu, odgovoren tudi za zlo-
rabe, ki bi se z neoddanimi tablicami ka-
dankoli vršile.

stranil se pa je kmalu iz hleva, čemur pa
brat ni posvečal posebne pozornosti, ker
je mislil, da je Anton malo vinjen in da
mu je le slabo.

Šele drugega dne, ko je šel kmalu živino,
je našel brata na skledju mrtvega, o čem-
er je takoj obvestil orožniško postajo. So-
dna komisija iz Ptuj se je podala v ne-
deljo na lice mesta in odredila prenos
trupla v mrtvašnico pri Sv. Vidu. Obduk-
cija je dognala, da je imel pokojnik poče-
no lohanje v dolžini nad 10 cm in da je
nastopila smrt zaradi otrpnenja možga-
nov, ki je bilo povzročeno po krvavitvi.
Udarec je moral biti prizadejan s težkim
lesnim orodjem. Vsaka zdravniška pomoč
bi bila zaman.

Kdo je pokojnega udaril, se še ne ve,
ker je bila tema. Do sedaj so bili areti-
rani Sveneš Franc, Turk Matevž, Šimen-
ko Blaž in Mlakar Anton. Nadaljnje are-
tacije se pa še pričakujejo. Da bi se tako
sirovosti na deželi nehale, bi bilo pač tre-
ba vedno vse krivice, ki izzevajo pretep,
temeljito zašiti. Največkrat podivjajo
fantje na deželi zaradi strupene šmarnice.

Na vsako velikonočno voščilo kolek protituberkulozne lige!

alim, da ji ob sedemdesetletnici lahko po-
vem, da jo imamo Slovenci radi, da vemo
ceniti njeno delo za nas in da se je vsi z
veljsem spominjamo. Ona nas pozna in ve,
da smo skromni — in nekoliko korotanski
trdi, zato se ta naša ljubezen ne bo kazala
niti v bogatih darovih, niti v blestelih sla-
vospevih, ampak v tem, kar je tudi njej
najljubše, v preprostem šopku svežih spo-
minov, ki jih ji polagamo med najdražje
čestitke in darove današnjega dne.

Dr. Ivan Lah.

Književni spor v Beogradu. V beograjs-
kih listih se pogosto pojavijo spori in pole-
mike med književniki. Po navadi poprije-
majo osebni motivi načelno oboje. Prav-
kar se razvija polemika med pisateljem
Milošem Crnjanskim in kritikom Milanom
Bogdanovičem, urednikom »Srpskega knji-
ževnega glasnika«. Na zunaj se spor suče
okoli vprašanja, ali je prav, da se v Jugos-
laviji tolkani širijo prevodi tujih, tako
zvanih socialnih pisateljev. Crnjanski trdi,
da je to marksistična literatura, ki je neka-
kva srednja straža komunizma. Bogdanovič,
član književnega odbora znanega založni-
štva »Nolit«, je zaradi tega napadel Crnja-
skega in mu očital, da je »oficijsen«. Cr-
njanski je v odgovoru še odločneje zabren-
kal na politične strune. To je polemiko sa-
mo podžgal. Za Bogdanoviča so se zavzeli
nekateri drugi pisatelji in obsodili Crnja-
skega, češ, da svoja nasprotnika napada
na terenu, kjer se ne more braniti. Izjavo
so podpisali Krklec, Gligorič, Božović, Ku-
lundžić, Bartulović i. dr. Crnjanski pravkar
odgovarja, da si ne da vzeti pravice, da bra-
ni domačo književnost pred marksistično li-
teraturo. »Ja ču davati otpor to literatu-
ri i onda, ako me svi prijatelji nazovu kon-
fidentom«, je pisal Crnjanski v včerajšnji
»Politiki«, obenem pa je objavil v »Vreme-
nu« obojen članek z naslovom »Panika oko
naše knjige«. Tudi iz tega članka je videti,
da se spor v glavnini suče okoli knjig za-
ložbe »Nolit«. Crnjanski misli, da uspeh teh
knjig ni literaren, marveč je uspeh poli-
tičnog momenta, do koga je ustalom naj-
više staloc.

Kulturni pregled

Gabrijela Preissova

Danes se češki tisk spominja 70-letnice pisateljice Gabrijele Preissove, Slovenci ji dolgujemo hvalo za lepe povesti iz naših krajev, zlasti iz slovenskega Korotana. Ured.

Ko smo lansko leto za veliko noč napra-
vili z našimi osmoškami izlet v Prago —
gotovo se bodo sedaj ob letu rade spominja-

le na one praške dni — je bilo naravno, da
smo ob tej priliki obiskali tudi našo prija-
teljico gospo Gabrijelo Preissovo. Da si nam
je bilo s časom zelo uslo, vendar s prija-
teljem dr. Karlinom ujela ugoden trenu-
tek, da sva odhitela v ono ozko ulico za
Narodnim divadom in po starih stopnicah
navzgor v tretje nadstropje, kjer prebiva
naša prijateljica še vedno v tistem stano-

vanju, kjer smo med vojno l. 1918 doživljali
nepozabne dogodke.

Ko sem vstopil, sem se spomnil še onega
trenutka, ko je planila med nas v sobo go-
spodična z novico, da je Bolgarija kapitu-
lirala. Še zdaj se mi je zdelo, da vidim ona
ruskega polkovnika, ki je stal za mizo s
sklonjeno glavo in solze so mu tekale po li-
cih. Kajti dom gospe Preissove je bil vedno
odprt vsem Slovanom. Redko si prišel k
nji, da bi jo bil našel brez gostov. In tako
je tudi sedaj. Gospa je bila doma. Sprejela
je naju z ono preprosto prisrčnostjo, ki osvo-
bodi gosta vseh nepotrebnih ceremonij. Bila
sva takoj kakor doma. Po sobi je bilo še
vse kakor nekdanj: cele zbirke antikvitet,
vmes rože, spomini... Nehote sem ji napra-
vil poklon, da je še vedno tako mladostno
živahna. »Vidite, in vendar mi bo drugo leto
sedemdeset«, je rekla z iskrenostjo, ki
je v tem oziru pri damah nekoliko nenavad-
na. »In veste, da sem izdala novo knjigo.«
— »Res?« — »In veste, kakaj?« — »No,«
— »Neki nemški kritik mi je očital, da ne po-
znam zgodovine, češ da sem pisala o Fri-
deriku Pruskem, da ni bil demokratičen
vladar.« — »No, in...« — »In sem napisala
roman o Trerku.« — »O Trerku.« — »Da
o Trerku. Tam se je v najbolj jasni luči
pokazal demokratizem pruskega kralja.«
— »To me zanima.« — »Naslov knjige je »Zla-
ti deček«. Moram vam jo dati.«

Kmalu nato je ležala pred menoj lepa no-
va knjiga z naslovno sliko, ki kaže portret
simpatičnega mladega junaka v uniformi
gardnega oficirja. Napis »Zlati deček«. Strani
228. Na notranji strani posvetilo: »Moje-
mu možu, ki me je prijateljsko spremljal
po temnih hodnikih te rokoko-zgradbe...
Pisano v letu 1912 v korotanskem gradiču,
kjer nam je sončna in mesečna svetloba ne-
prestopno razjasnjevala portret Freda Tre-
nka...« Izdano l. 1930. Mislim, da je to
njen edini zgodovinski roman, povest zna-
nega junaka, ki je bil nekoč ljubljeneц kra-

ljevo, pozneje mučenik trdnjavijskih ječ in
končno žrtev pariške žiljotine. Torej tudi še
en odmev korotanskih povesti... Bog ve,
kako je zašel Trenkov portret v korotški
gradič, kjer je prebivala pisateljica.

To je torej njena zadnja knjiga. Letos
morda že ne več zadnja. Človek se čudi,
kdaj utegne pisati, ko jo obdaja toliko dru-
gubnih in drugih dolžnosti. Prečital sem ro-
man o Trerku z velikim zanimanjem. V
njem se čuti še vedno sveža ona prirovedna
sila, ki privablja Preissovo vedno mnogo ču-
tateljev. Praška založništva so lansko leto
hotela nekoliko izprazniti svoje zaloge in
vrgli na trg starejše izdaje knjig po naj-
nižji ceni, po par kron, tako da si odnesel
za nekaj Kč domov celo sladalniško knjig.

»Veste, da mojih knjig ni bilo med ni-
mi«, je rekla gospa z nekim ponosom.
Gotovo je v tem dokaz, da se njene knjige
mnogo čitajo in kupujejo. Prav tako one iz
prve mladostne dobe kakor poznejše. V
prevodih jih poznajo Nemci in drugi sosed-
ni narodi. Njena »Jenufac« je z Janačkov
godbo zadivila svet. Tudi Försterjeva »Eva«
je zložena na njen libretto. Dasi je Preissova
pred vsem epichen talent, ki se izživlja v si-
likanju vsakdanjega življenja, vendar je ime-
la s svojimi dramskimi deli tudi na odru
uspeh. Pri nas smo videli njeno »Gazdino
robo«. Med njenimi prirovednimi spisi za-
znamajo »Korotanske povesti« častno mesto.
To je zbirka krajinjskih povesti in novel, ki ka-
žejo naša korotška zatíja in njene ljudi, ka-
kor jih je spoznala pisateljica, ki je prebi-
la med njimi nekaj mirnih let. Danes so
nam že skoraj nedostopne v prvem prevodu
in bi bilo prav, če bi jih dobili pomnožene
in izpopolnjene v drugi izdaji.

Preissova se je pojavila v češkem slo-
vstvu v začetku osemdesetih let, ko je bil
realizem na zmagovitem pohodu. V tej dobi
se je češka žena začela že močno uveljav-
ljati v slovstvu. Takoj prva dela Preissove
so vzbudila občo pozornost in v vrsti svo-
je generacije si je ohranila pisateljica ves
čas ugledno mesto. Njen svet so večinoma
mali ljudje s svojim hrepenenjem po sreči,
življenju. Spoznala jih je v svojem krogu,
a našla jih je tudi na Moravskem, Slova-

škem in Korotkem. Dolga vrsta teh hrepe-
nečih, ljubečih, trpečih in iskaajočih je šla z
njo skozi življenje. Tako n. pr. tudi »Potič-
nikova Trudac«, ki je izhajala zadnja leta
v prevodu Ivana Podgornika v naši ženski
reviji »Žena in dom« in je izšla ravnokar
kot knjiga, ki jo dobe naročnice »Žene in
dom« za nagrado. Tako bo to edini naš dar,
ki ga moremo dati naši prijateljici k njeni
sedemdesetletnici. Gotovo ga bo vesela, saj
je ta knjiga ozko vezana z njenimi koro-
škimi spomini. Iz male povestice »Pridite
k nam, ko bo pomlad«, (ki je bila sprejeta
med tisoč najlepših svetovnih novel), je na
stala povest, ki je živa slika našega življe-
nja in trpljenja v korotških gorah. Govorila
sva nekoč o tem, kaj jo je privelo na Ko-
roško. Idealizem... Takrat se je mnogo po-
salo o tej naši pokrajini, ki je tako hitro iz-
ginjala v nemškem morju. Imela je toliko
srodnega s Slovaško. Češka kolonija na
Jezerščem je budila vedno več zanimanja
za naše gore. Kako bi bilo lepo, ko bi bilo
mogoče rešiti košek te korotške zemlje. Ta-
ko je prišlo do tega, da si je kupila malo
posestva na Korotkem, kjer je z družino
preživljala počitnice. Spoznala je naš na-
roč od blizu, skušala v njem vzbuditi po-
nos na narod je le malo razumel, zakaj se
je med njim naselila češka gospa. Čez nekaj
let ni bilo več. Za spomin so ostale samo
»Korotanske povesti...« Zanimivo je, da
so tudi druge češke pisateljice vzbudile ta
naš korotški svet (Ana Rehakova »Povesti z
gor«, Mar. Gebaurova »Rod Jurija Klemen-
čiča«, a Preissova mu je ostala zvesta vse
do konca in še zdaj, če biva med politič-
nami na Bledu, se zdi, da gleda vedno pre-
ko Karavank in misli na one ljudi, ki žive
tam za njimi in so ostali tako blizu njenemu
sreču. Naravno je, da se je vedno zanimala
za našo usodo, da so bili praški slovenski
diplaki njeni stalni gostje in da je smatrala
slovenski svet za del svoj

Domače vesti

Osebnostna vest. Iz Beograda poročajo, da je za šefa občega oddelka p. t. t. uprave v prometnem ministru postavjen poštini uslužbenec v dravski banovini zmeraj naklonjeni svetnik Miloš Artonović. Da so poštini nameščenci z veseljem pozdravili to vest, je porem umljivo.

Skupščina Rdečega križa. Na podlagi sklepa razširjenega izvršnega odbora z dne 14. marca se bo vršila 44. redna letna skupščina Rdečega križa kraljevine Jugoslavije 24. aprila ob 10. dopoldne v društvenem domu v Beogradu. Predlogi članov društva morajo biti v zmislu čl. 7 a pravil pravčasno predloženi glavnemu odboru.

Velikonočne počitnice na solah. Kr. banska uprava v Ljubljani razglasa, da traja velikonočni solski odmor letos za vse šole po odločbi ministrstva prosvete šest dni in se prične s 24. marcem. V sredo 30. marca bo zopet redni pouk.

Za velikonočne praznike nudijo naše Primorje najboljše prilike za odmor in razvedrilo in so vsa krasotca gornjega Jadrana vse najboljše pripravila za sprehod gostov, znižala pa so tudi svoje cene do skrajnih mej. Poskrbljeno je tudi, da dobijo velikonočni izletniki znatne vozne olajšave. Od Zagreba do morskoga kopališča je najkrajša naslednja pot: Z železnico do postaje Plase-Crikvenica samo par ur. od Plase do Crikvenice pa voz avtobus okrog tri četrt ure. V Crikvenici si vsakdo lahko prav hitro zabere po svojem okusu primeren hotel, kjer plača za stanovanje in oskrbo z vsemi takimi vred na dan po 55 do 70 Din.

Diva luksuzna ladja Jadranske plovidbe. V kratkem bo dograjen luksuzni parobrod Jadranske plovidbe »Jugoslavija« in je napovedan njegov prihod v sušsko pristanišče za dne 5. aprila. Notranjo opremo te lene ladje, ki je malo večja od parobroda »Karađorđević«, izvršujejo domači podjetniki. V letošnji sezoni bo ta parobrod že prevzel svojo redno progo.

Velika noč na Rabu

Hotel — penzion Zagreb

Odlična preskrba z vsemi takсами Din 55 do 65 — Brijuni: Zagreb: Hotel Rab.

JAD »Triglava« v Zagrebu je izvolil na rednem običnem zboru za letni semester odbor, ki se je konstituiral takole: predsednik cand. for. Brinar Miran; podpredsednik cand. iur. Križman Milko; tajnica I. stud. rer. com. Stetefova Anka; tajnik II. stud. for. Majer Jože; blagajnik, stud. agr. Masten Vilko; arhivar, stud. med. Korošec Karol; gospodar, stud. rer. com. Korošec Miha; odbornik, abs. rer. com. Butković Viktor; revizorji: abs. med. Guščić Vlado in cand. tehn. Tonejc Stane; častno razsodišče: abs. med. Spindler Metod abs. iur. Segma Matija, cand. iur. Lipiča Viljem; abs. tehn. Eksel Boris in cand. rer. com. Vodeb Vlado; načelnik znanstvene sekcije cand. iur. Milko Križman; načelnik izletniške sekcije cand. for. Brinar Miran.

Poroke. Poročila sta se g. dr. Vladimir Grosman, odvetniški pripravnik in gđ. dr. Fina Ahadčeva, odvetniška priprav. oba v Ljubljani. — Poročili se je g. Ferdo Brožič, carinski uradnik v Ljubljani z gđ. Magdo Hausche, uradnico v Mariboru. Mladina paroma obilo sreče!

Naši v Ameriki. Dnevnik »Ameriška Domovina«, ki izhaja v Clevelandu, javlja, da je postal član njene redakcije g. Marjan Urbančič, ki je po dovršenih univerzitetnih študijah več let sodeloval pri tržiški »Edinosti« Sodeloval bo zlasti v podlistku omenjenega clevelandskega dnevnika.

Iz Loralne prihaja poročilo, da je tam slovenski odvetnič g. Leon Virant prijavil svojo kandidacijo za državnega poslanca. Primarne volitve se bodo vršile meseca maja. G. Virant je demokrat. — V Chicagu priredi 17. aprila svoj prvi koncert mlada Slovenka Justina Cieblinska, rojena Kosmačeva, ki je več let študirala na glasbe-

ni akademiji. V Clevelandu je nedavno porabila smrt med tamkajšnjimi rojaki dobro znanega slovenskega pionirja Jožefa Kardela v starosti 65 let. V Clevelandu je Kardel živel 45 let. Doma je bil iz Poljan pri Žužemberku. Zapušča ženo, tri hčere in dva sina. — Istotam je preminil meseca januarja rojak Franc Budan. Marca pa mu je sledila v grob njegova žena Marija, rojena Pleškova, stara šele 36 let. Komaj teden dni je bolehal za boleznijo na možganih in naposled podlegla v bolnici hudi bolezni. Pokopnica zapušča tri otroke, v stari domovini pa starše, brate in sestre. V Ameriko je prišla pred enajstimi leti. — V Norandi v Kanadi je preminil rojak Karel Arko, po domače Mamek, po rodu iz Brega pri Ribnici. Siromak je bil bolan celih osem mesecev.

Novi grobovi. V Ljubljani je umrl v četrtni starosti 77 let velenjski posestnik in trgovec g. Alojzij Zorman. Zapušča sinova Metoda in Ivana. Pogreb blagega pokojnika bo jutri ob pol 15. Izpoved hiše založili na Starom trgu 32, k Sv. Križu. — V Laškem so v ponedeljek pokopali g. Hinka Mattionija. Rojen v videmski provinci je prišel že kot 19 letni mladenič v naše kraje in tukaj doživel 80-letno starost. K večnemu počitku je pokojnika spremljalo poleg drugih tudi laško prostovoljno gasilno društvo, pri katerem je deloval preko 60 let. — Bodi pokojniku ohranjen blag spomin, žalnočim naše iskreno sožalje!

Od opasnosti gripe, influence in nalezljivih vratnih obolenj varujejo

Dobitva se v vseh lekarnah. Cena malega zavojčka Din 8, velikega zavojčka Din 15.

Ureditev gnojiščnih jam. Kr. banska uprava v Ljubljani je izdala razglas glede določil, po katerih se priznavajo banovinski prispevki za napravo gnojišč in gnojnih jam. Interesenti naj se javijo na svoja pristojna sreska načelstva, ne pa na mestno načelstvo ljubljansko, razven onih, ki bivajo v Ljubljani.

Sava je naplavila neznano žensko truplo. Iz Krškega nam pišejo: V nedeljo dopoldne je Sava odločila v Zatoncu tik pod živinskim napajališčem neznano utoplenko. Kljub temu, da je breg na omenjenem mestu močno zarasel, je neki pasant opazil utoplenko in najdbo javil oblastvom, ki so dala prepejlati utoplenko v mrtvašnico. Truplo je bilo že v razpadajočem stanju in je bilo gotovo že več mesecev v vodi. Utoplenka je bila po glavi in trupu vsa črna in že brez oči. Levo stegno ji je bilo od kolena višje prav do kosti odjedeno. Truplo je imelo na sebi le še svetlozlate nogarice s pisanimi podvezama in lepe drapaste šolne z visokima lesenima petama. Utoplenka je imela goste, v kito povite kostanjeve lase in v čeljustih dva zlata mostiča. Starosti utoplenke ni mogoče zaradi razpadajočega stanja ugotoviti.

Truplo je bilo prepejlati v mrtvašnico in bo na tukašnjem pokopališču pokopano.

Strasna smrt starke. V predmestju Subotice si je 70-letna Katarina Hofenbauer močno zakurila v svoji sobici, potem pa obsedela pri štedilniku in zadremala. Med spanjem se ji je vnela oblika, boleha in napol hroma starica pa si ni mogla pomagati. Ko so pozno zvečer neki pantsantje opazili sumljiv dim, ki se je vil iz pritrilnega stanovanja, ter vlomili vrata, je bilo že prepozno. Nesrečna starica je bila tako hudo obžgana, da je takoj po prevozu v bolnišnico izdihnila v strašnih bolečinah.

Nasilni gostje. Iz Dobja v Poljanski dolini nam pišejo: Nedavni večer so se pojavili trije krepki, pa močno vnjeni mladeniči v hišo posestnika Grošlja ter zahtevali s silo, da jim mora dati brezplačno večerjo in prenočišče. Sklicevali so se na brezposelnost. Razsajali so, da so boljševidni in da je prišel čas, ko bodo oni gospodarili. Tudi služničarji niso prizanašali. Obdelovali so jih začeli z raznimi posrkami, tako da Grošlja ni preostajalo drugega kakor poklicati orožnike iz Poljan, ki so nasilnike hitro ukrotili in jih odgnali še tisti večer v Škofjo Loko v zapor.

Strašen zaključek spora med svakom in svakinjo. V malem naselju blizu Siska je premožna vdova posestnica Petra Čora že več let uspešno vodila svoje veliko gospodarstvo, dokler se ni pred letom dni vrnil iz Amerike Stojan, brat njenežga pokojnega moža. Stojan je živel v tujnini blizu 20 let, a si ni ničesar prihranil ter je v enomer retil vdovo, naj preneha njemu delu posestva. Vdova tega ni hotela storiti, ker ji svak ni hotel pomagati niti pri najmanjšem delu. Svak in svakinja sta se čisto prepirala. Te dni pa je v prepiru Stojan, ki je bil precej pljun, zgrabil za revolver, ustrelil svakinjo v prsa, potem pa še sebe v glavo. Oba se sedaj v bolnišnici borita s smrtjo.

Kupujte za veliko noč Ciri! — Metodove razglednice!

Kupujte fotoamaterske velikonočne razglednice v založbi Foto-Tourist, Ljubljana, Selenburgova ulica 6-I. Dobe se tudi v vseh trafikah in trgovinah s papirjem.

TOGAL TABLETE

Pri revmatičnih bolečinah vseh vrst doseže dober uspeh s Togal-tabletami. Po strokovnih ocenah, dobljenih od mnogih zdravnikov, med katerimi je mnogo priznani profesorjev zdravnikov, delujejo Togal-tablete naglo in učinkovito. V predpisanih množinah so neškodljive za srce in ostale organe. Vprašajte svojega zdravnika! En poskus vas bo prepričal. — Zahtevajte v svoji lekarni prave Togal-tablete! Ako jih slučajno ni v zalogi, jih zamore lekarna takoj dobaviti.

(Odobreno od ministrstva socialne politike in narodnega zdravja S. br. 1437 od 5. II. 1932.)

Pri povzemanju ali preobremenjenem želodcu, zgaga, pri početnem čiru v želodcu vam pomore

Dobiva se v vseh lekarnah

Odobreno od Min. soc. politike in nar. zdravja S. št. 2009 S. II. 1932.

Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobijeno perilo v najlepšo izdelavo.

Bakrene, medene in aluminijaste predmete izdeluje Josip Otorepec, Ljubljana, Za Gradom 9.

Iz Ljubljane

Pravniško predavanje. Danes priredi društvo »Pravniki« točno ob 18. na sodišču, soba št. 79, predavanje. Predava g. sodnik okrožnega sodišča dr. Bajč Stojan o delovnem pravu po novem obrtnem zakonu. Predavanje bo zanimivo zlasti iz vidika primerjave tozadevnih določb obrtnega zakona z določbami civilnopravnih zakonov. K številni udeležbi vabi odbor.

Akademski klub za Društvo narodov vabi člane in prijatelje na predavanje tov. Branka Ahujskega o zelo zanimivih temah: Mednarodni pomen Sv. stolice. Predavanje se bo vršilo drevi ob 17.30 na univerzi, soba št. 69.

Ustanovna skupščina krajevne organizacije JRKD za šentpeterski okraj se je vršila 21. t. m. v gostilni g. Zupančiča na Jegličevi cesti ob dobri udeležbi. Od banovinskega odbora poslani zastopnik direktor g. Jug je poročal zbranim o namenu organizacije. Izvoljen je bil za predsednika g. Turk Josip, za podpredsednika g. Marolt Nande, za tajnika g. Gregor Anton, za blagajnika g. Zupančič Leopold.

Klub jugoslovenskih primorskih akademikov ima danes ob 20. redni članski sestanku v prostorih »Preporoda«. Predaval bo tov. Ferjančič, na sporedu so važne društvene zadeve. Pridite!

JAD »Triglava« Na 25. rednem običnem zboru 14. t. m. je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik cand. phil. Korošec Jože, podpredsednik cand. iur. Janc Slavko, namestnik stud. ing. Štefin Drago, tajnik I. stud. med. Koki Jule, tajnik II. stud. ing. Podlesnik Branko, blagajnik cand. iur. Zagar Nace, knjižničar stud. ing. Celik Roman, gospodar stud. iur. Kos Albert, arhivar stud. phil. Plohl Jaka, odbornika cand. iur. Polovič Ivo in stud. phil. Tivadar Jože, načelnica dramsko-literarne sekcije stud. phil. Bukovec Marija, načelnik turistične sekcije cand. iur. Škrab Vladimir, načelnik šahovske sekcije cand. iur. Zgajnar Bogumil, načelnik krožka prekmurskih akademikov JAD »Triglava« abs. iur. Kornhäuser Drago, revizor abs. iur. Wilfan Jože in cand. iur. Vidic Jože.

Akademski klub montanistov v Ljubljani je na 20. rednem običnem zboru 17. t. m. izvolil naslednji odbor: predsednik Čeh Karel, podpredsednik Arar Ivan, tajnik Munda Tine, tajnik II. Škopar Aneska, blagajnik Taneg Branimir, knjižničar Sotič Viktor, gospodar Buljan Vlado, referent za ferjalno prakso Sandalj Vukašin, arhivar Krnić Golko, revizorji Pelko Mate, Pintarič Ivo in Radič Stepan.

Zadruža državnih uslužbencev za nabavo potrebščin v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5 ima svoj redni letni obični zbor danes ob pol 20. v belih dvorani hotela Union. Vse člane opozarjamo na to in vabilno na polnoštevilno udeležbo. — Upravni odbor.

Gospodarska zadruža poštinih nameščencev je imela obični zbor v dvorani hotela Uniona. V začetku leta je bilo 335 članov, med letom jih je pristopilo 38, a izstopilo 19. Ob koncu leta je bilo stanje deležev 85.100 Din. Načelstvo in nadzorstvo je ostalo skoro neizpremenjeno. Zadruža ima svojo čevljarico in krojačnico. Med slučajnostmi se je razvila debata o rešitvi in o ceni izdelkov. Zadruža posluje v prid svojih članov, katerim nudi premog in drva pod ugodnimi plačilnimi pogoji.

Pravilnice pripoveduje jutri ob 17. v belih dvorani Uniona, gđ. Maša Slavčeva.

Gramofone plošče!

Krasne slovenske napeve, kvintete, plesne šlagerje nudi

specijalni oddelek za gramofone

IV. BONAČ, Ljubljana

Pozor! Zaradi velike zaloge nudim nekaj prvovrstnih električno posnetih plošč Columbia, His Master Voice in Polydor namesto po Din 60.— sedaj Din 38.—. Iv. Bonač, Ljubljana.

Brata Naglič

Ekspert čevljev

Žiri nad škofjo Loko

Najtrpežnejši smučarski čevlji in gojzerice.

Zahtevajte cenike! Trgovci popust!

KLOBUKE raznih kakovosti, v najnovejših barvah in oblikah, zadnje modne novosti, ter sportne klobuke in čepice, dobite v lepi izbiri po nizkih cenah pri

MIRKO BOGATAJ specijalna trgovina klobukov LJUBLJANA, Stari trg Sprejemajo se popravila! Solidna postrežba!

„DUPPING“

Ruski Eau de Cologne, liter à Din 30.—, toči Parfumerija URAN, Mestni trg 11. 3712

GOSPODINJE

kupujte naše domače proizvode: prasek za pecivo, vanilin sladkor in pudring prasek znamke »Adria«. 3665

TRGOVCI, forsirajte naše domače proizvode, mi jamčimo za najboljšo kakovost istih.

članica drame. K običnemu obisku vabi naš malice TKD Atena.

Kolki protituberkulozne lige se dobe skoro po vseh trafikah, dalje tudi v papirnih trgovinah in knjigarnah. Z nakupom kolkov pomagajte zbirati za poštinsko kolonijo po jetiki osroženih otrok! Na vsako velikonočno voščilo prilpite tudi kolek lige!

Zarnice na trimostju. Včeraj so dobili stebrič na trimostju nov, potreben okrasek. Na stebriče so bile namreč včeraj montirane nove, res lepe zarnice, vdelane v medeninate patrone s petimi rogljiči. Montažo teh zarnic, obdanih z belimi steklom, so napravili uslužbenec mestne elektrarne. Ko je snod na trimostju zagorelo vseh dvanajst velikih zarnic so imeli ljubljanci Marijin trg in Stritarjevo ulico kar najslajšeje razsvetljeno, a tudi podnevi je zdaj pogled na novo trimostje močno poživljen.

Nedeljski počitek v brivnicah. Anketi o odpiranju brivnic ob nedeljah v Ljubljani in okolici se je vršila v ponedeljek v Delavski zbornici. Prisotni so bili: Za Zbornico za TOI podpredsednik Engelbert Franchetti in tajnik dr. Pretnar, za Delavsko zbornico Joža Golmajer, za Zadružno brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani načelnik Šinkovc in odborniki Dolenc, Solaj, Podraž in gđ. Franchettijeva, za Društvo brivskih, frizerskih in vlasniških pomočnikov v Ljubljani pa Matej Jodavčič, Burger, Habicht. Bilo je še 18 članov moštvske zadruge in članov društva pomočnikov iz Ljubljane. Vodil je g. Joža Golmajer. V diskusiji so posegli skoraj vsi navzoči in je bil sprejet soglasno zaključek, da se uveljavi obilgaten nedeljski počitek za vse brivnice v Ljubljani in okolici, t. j. za občine Moste, Vič in Zg. Siska brez izjeme. Naprosila se kr. banska uprava, da nemudoma uvede obilgaten zapiranje in počitek v brivnicah ob nedeljah. Vsakdo, ki bi kršil to naredbo, naj se strogo kaznuje.

Očetje!

Pomislite, da je dobra knjiga najboljša vzgojilnica. Zato dajte do rastočim mladim v roke le knjižne zbirke

TISKOVNE ZADRUGE.

Materie!

Pobegli dijaki. Od svojih staršev, stanovalčih na Karlovski cesti 15, je 17. t. m. neznan kam pobegnil prvoošolec klasične gimnazije v Ljubljani, 12 letni Meleton Knafeč. Je drobne postave, obločen v rjavo dolgo suknjo, kratke hlače, obut pa v visoke čevlje in pokrit s sivo sportno čepico.

Onemogli plijanci. Včeraj ponoči so imeli policijski organi precej posla s raznimi prijatelji alkohola, ki jih je pritrjala pijanost naravnost do onemoglosti. Na Gallovem nabrežju je obnežal neki Jože z dežele, ki je prišel v Ljubljano, da nakupi slaščice za svojo ženo branjevko, ki jih potem prodaja po sejnih. Na Dunajski cesti se je razjel ponoči nudi Lofze in prišel enadlegovati in zmerjati pasante. Naposled se je zaradi pijanosti vlegel kar v blato. Za Ljubljano pa je obnežala neka Albinca in kričala, da so se začeli zbirati ljudje, ki so se zaradi njene početa močno vzgajali. Vse pijančke so spravili s policijskim vozom v zapor.

Spoilrano dolarsko pismo. Političska uprava je bila te dni obveščena od nekega poštnega urada v Ljubljani, da je na zagotovljen način izgubil in nekega pisma, glasečega se na čme Ožegović Miloš, ameriški ček na 26 dolarjev. Oblastva so uvedla strogo preiskavo.

Vlom v trgovino. Neznani tatovi so ponoči vlomili v trgovino Marije Bajdovce v Študentovski ulici 7. V trgovino so prinesli pri stranskih vratih ter odnesli več pletenih jopic, perila in drugega blaga. Vlom je zaradi odsotnosti lastnice prva opazila njena hči, ki je zaželo tudi nemudoma prijavila. Stražniki in detektivi so polovili nekatere, v bližini, posebno na Vodnikovem trgu se zadržujejo sumljive tipe, med drugimi tudi neko Lojzko. Preiskava je v teku.

Brezposelnj trgovski pomočnik Ferdo Grgič je izgubil svoja spričevala. Pošten najditelj naj jih odda policiji ali na njegov naslov: Lipičeva ulica 2.

Tatvina na učiteljsku. S hodnika M. nadstropja moškega učiteljskega je te dni odnesel neznan tat nekemu dijaku rjavo aktovko, v kateri je bilo več zvezkov, nekaj knjig in par rokavic. Polastil se je tudi zavojca, v katerem je bil ponošen ženski plašč s sivim kožnovinastim ovratnikom in nekaj moške obleke. Skupne škode je 1300 Din.

Postvri za veliki petek. Naročila za postvri iz banovinskega riboznega zavoda po ceni 47 Din sprejema Minael Kermavner, hišnik kmetijskega oddelka banske uprave v Gosposki ulici 15 do četrta popoldne. Ribe se bodo oddajale v petek dopoldne. Pri oddaji naročila je treba ribe plačati vnaprej.

Dar slepih. Družba pri g. Janju Cirmanu v Mednem je zbrala v spomin pokojnega Vere Dergančeve za dom slepih 160 dinarjev.

Bluze, damsko perilo, rokavice, nogavice in torbice ima v najkrajšnji izbiri Šterk nasl. Karmčič, Stari trg 18.

Iz Celja

Velikonočne procesije bodo v Celju po naslednjem sporedu: na veliko soboto popoldne ob 16. pri kapucinih, ob 17. v Marijini cerkvi in ob 18. v župni cerkvi. Na velikonočno nedeljo pa bo ob 5. zjutraj procesija pri cerkvi sv. Jožeta. Na nekaterih glavnih mestnih cestah in ulicah, po katerih se običajno pomikajo procesije, leži še vedno obilo snega, iedu in blata, ki pa ga bo dala mestna občina morda še pravočasno odstraniti, kolikor ga ne bo spravilo s poti sonce in toplo vreme.

Premestitev skladišča Kmetijske družbe. Že ob pričetku gradnje stanovanjske palače Pokojniškega zavoda za nametneženje v odseku med Kolenčevu. Vrvarsko in Razlagovo ulico je bilo sklenjeno, da se bo čim prej odstranilo nasproti nove stavbe pri kolodvoru ležeče blagovno skladišče Kmetijske družbe. Ta sklen je zdaj dozorel do svoje izvršitve, in danes bo stavbno podjetje g. Goligranca pričelo s podiranjem skladišča. Zidani deli bodo prepelani na stavbišče, ležeče onstran novega mosta čez Koprivnico ob Aškerčevi cesti nasproti cerkve sv. Maksimilijana, kjer bo sezidano novo, lepo in prostorno

Krasne obleke

za moške, fante in dečke, površnike, trench-coate itd. prodaja trvdka 3618

JOSIP IVANČIČ

DUNAJSKA CESTA ŠT. 7

od danes naprej po neverjetno znižanih cenah. — Vse obleke so ročne, domačega izdelka. — Oglejte si izložbo na Dunajski cesti 7 in v Selenburgovi ulici 1.

poskopje, ki bo ometano in bo imelo čedno fasado. Skladišče Kmetijske družbe bo med tem začasno poslovalo za stranke v prostori g. Reberskega, gostilničarja »Pri zelenem travniku« v Klavniški ulici v Zavodni.

Nesreče. V ponedeljek zjutraj je padel 17-letni posestnikov sin Franc Tajher iz Gračca pri Zrečah tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo v steknu isto jutro si je pri sankanju tudi zlomil levo nogo v stegnu 6-letni kočarjev sin Sebastijan Štebe iz Solčave. Predsnočnim je hotel prenočiti v neki šupi v celjski okolici 70-letni brezposelni mizar g. Ivan Pagersnik, ki nima stalnega bivališča. Pri iskanju primernega ležišča pa ga je napadel domači pes in ga močno ugriznil v desno stegno. Včeraj popoldne je bila poklicana celjska reševalna postaja v poslopje starega okrožnega sodišča v Prešernovi ulici, kjer je padel 16-letni mizarski vajenec Franc Arnscek po stopnicah in si zlomil levo nogo. Poškodovanci se zdravijo v bolnici.

Iz mestne klavnice. V preteklem tednu je bilo v celjski mestni klavnici zaklanih 51 svinj, 31 telet, 15 volov, 4 krave, 2 bika, 2 telci in 1 konj. Uvožene pa je bilo 640 kg teletine, 426 kg svinjine in 294 kg sveže slanin. Na klavniških pristojbina je bilo vplačanih 3018 Din, na oglednini mesa pa 680 Din.

Mestno avtobusno podjetje obratuje od danes dalje redno zopet na vseh svojih progah. Izjema je le na progah Celje — Podstrela, kjer voz avtobus začasno samo do Lesčnega, dokler ne bo sneg na cesti med Lesčnim in Kozlem odstranjen.

Mestni kino bo predvajal drevi poslednjič svojo filmsko opereto »Viktorija in njen buzar«. Naslednje dni, t. j. veliki četrtek, veliki petek in velika sobota bo mestni kino zaprt.

Iz Maribora

Iz sodne službe. Na substitucijo k okrajnemu sodišču v Ribnici na Dolenjskem je premeščen izprašani sodniški pripravnik g. dr. Milan Gorup iz Maribora.

Strašen zločin? V nekem gozdu nad Fako so našli seliški orožniki v ponedeljek popoldne obešeno na drevesu neko žensko, staro 26—28 let. Po njihovih domnevah in ugotovitvah je postala mladenka žrtev groznega zločina. Po Selnici in okolici so se raznesle govorice, da so mladenko najprej neki neznani zločinci onečastili, nato pa jo obesili na drevo, da bi s tem izbrisali vsako sled za seboj. Koiko pa je na teh govoricah resnice, bodo šele ugotovili. Kljub vestnemu poizvedovanju seliški orožniki še niso ugotovili njene identitete. Mladenka je bila boljše obličja in kakor pripovedujejo, so jo videli nekateri ljudje preteklo nedeljo pri cerkvi v Selnici, popoldne pa v družbi z nekimi moškimi v gostilni. Včeraj popoldne je odšla tja sodna komisija, ki jo tvori sodni izvedenec dr. Zorjan, državni pravdnik dr. Sever in preiskovalni sodnik dr. Grmovšek. Komisija bo končno ugotovila, ali je mladenka postala žrtev zločina ali pa je šla prostovoljno v smrt.

Za naš

naj se kupujejo naši domači proizvodi:

prasek za pecivo, vanilin — sladkor, rumenilo in pudring prasek »ADRIA«

Diplomiral je na ekonomsko-komercialni visoki šoli v Zagrebu g. Stane Koščimalj iz Maribora. Čestitamo!

VI. glavna skupščina Tujsko — prometne zveze v Mariboru se bo vršila 23. t. m. ob 15. v posebni sobi karne »Jadrane«.

Avtobusne vožnje. Ta teden bodo vozili mestni avtobusi v četrtek in petek na progi Limbuš, St. Ilj, Sv. Martin, Selnica, Ruše in Ptuj redno kakor ob nedeljah.

Roparski napad. Pred velikim kazenskim senatom se je včeraj dopoldne zagovarjal 50letni delavec Vincenc Trebše iz Beljaka, ker je, kakor to navaja obtožnica, lani napadel v takozvanem Črnem lesu pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah viničarja Veršiča in njegovega sina z namenom, da bi ju oropal. Pri tem je pa odnesel le 70 Din. O tem roparskem napadu so bili obveščeni orožniki, ki so dognali, da je bil v kritičnem času tam blizu obtoženec Trebše. Zaradi tega so ga aretirali in izročili sodišču. Pri včerajšnji razpravi je Trebše tajil, vendar pa ga je po zadostnih dokazih senat spoznal za krivega in obsodil na 5 let robije ter izgubo častnih državljanjskih pravic za dobo pet let.

Iz Trbovelj

Film Trader Horn presega po svoji senzacionalnosti vse dosedaj videno: Zivljenje pritlikavcev — Pigmeev — pol zver, pol ljudje, ki so do danes ostali ljudje. Film predvaja Kino Sokol za Veliko noč.

Iz Hrastnika

Naša sokolska gledališka družina je v nedeljo uprizorila pri polno zasedeni dvorani Narodnega doma šalo »Gospa ministrica« v režiji br. Mahkote. Vloge so bile izvrstno naštirane in maske prav posrečene ter oder opremljen kakor mestnih gledališč. Vsa čast režiserju. Kako je navdušila zelo številne gledalce »gospa ministrica« (gđ. Kalanova) s svojo igro, je pričal navdušen aplavz pri odprtem odru. — Igra se bo ponovila 10. aprila.

Iz Prekmurja

Vinska razstava v Dolnji Lendavi bo 24. aprila. Za razstavo vlada veliko zanimanje, ker se še sliha prireditelji tu ni vrnila, niti še nismo pokazali dobre kapljice, ki jo pridelujemo v dolnolendavskih gorah. Razstavljena bodo tudi druga vina. Vsa pojasnila se dobijo pri sreskem kmetijskem referentu v Dolnji Lendavi.

NOV ROMAN starega mojstra!

MICHEL ZÉVACO PARDAILLANOV SIN

**ZGODOVINSKI (LJUBE-
ZENSKI) VITEŠKI
PUSTOLOVNI ROMAN
IZ DOBE KRALJA
HENRIKA IV.
FRANCOSKEGA**

S TREPETOM ZANIMANJA
(Z GROZO IN RADOSTJO), S SOČUT-
JEM IN SMEHOM BOSTE
SPREMLJALI V »JUTRO« ZACENSI
Z DNEM

26. MARCA

**HRABREGA JUNAKA
IN KRASNO JUNAKINJO
V ČUDOVITIH
ZAPLETJAJIH NJUNE
USODE**

Gospodarstvo

Za omiljenje lesne krize

Beograd, 21. marca.

Prejeli smo: Velika svetovna gospodar-
ska kriza je zajela vse gospodarske pano-
ge, predvsem pa našo lesno stroko. Zadnje
dni smo čitali o zanimivi diskusiji, ki se je
vodila v Narodni skupščini ob priliki raz-
prave o proračunu ministrstva za šume in
rudnike. Pri tej priliki je treba poudariti
veliko prizadevanje kraljevske vlade in
merodajnih krogov za omiljenje lesne krize,
ki nam krepki upanje, da bodo v doglednem
času pustile težke posledice te krize.

Kakor znano, so gozdovi v naši državi
last države, posameznih občin ter cerkva in
končno privatnikov. Od skupne površine
gozdov odpade tretjina na državne gozdove.
Jasno je, da bo država kot lastnica šum in
lesnih in industrijskih podjetij lažje pre-
živela posledice sedanje krize.

V tej zvezi je važno omeniti ukrepe, ki
so bili od strani merodajnih krogov pod-
vzeti v pogledu zmanjšanja eksploatacije
gozdov. V dobi povojne konjunkturo smo
sekali gozdove v pospešenem tempu, vse-
kakor pa v večji meri, nego bi odgovarjalo
principom racionalnega šumskega gospo-

darstva. Posamezna lesno-industrijska po-
djetja so sklenila razne pogodbenne obveze
za eksploatacijo velikih količin lesa kar ni
bilo v interesu racionalnega lesnega gos-
podarstva. Zato je bil izdan važen zakon o
odlaganju teh pogodbenih obvez naše lesne
industrije, ki se lahko odloži za več let.
Pri tem je treba poudariti, da odlaganje
eksploatacije ne predstavlja nikake gos-
podarske škode, temveč prisilno štednjo, ker
bodo gozdovi dobili še večjo vrednost in
bodo pozneje lažje in v večji meri služili
svoji svrhi.

Vedno si moramo držati tudi v spominu
dejstvo, da se velik del naše lesne industrije
nahaja v rokah tujega kapitala, ki vrši
eksploatacijo državnih gozdov večinoma na
podlagi dolgoročnih pogodb. Večina teh po-
godb bo potekla l. 1942., torej v 10 letih.
Te dolgoročne pogodbe vsebujejo to važno
določbo, da so lastniki podjetij obvezani,
da morajo vse investicije, ki so bile izvrše-
ne v času trajanja pogodbe, ostati na licu
mesta. Razume se, da je treba še sedaj pri-
pravljati teren za prevzemanje teh naprav
v roke domačega kapitala.

S tega razloga se pri nas posveča posebna
paznja malim industrijam, ki so bile izvrše-
ne v tem pravem je, da bomo po poteku
dolgoročnih pogodb imeli gotov kader ma-
lih žagarijev in industrijev, ki bodo tudi v
finančnem pogledu sposobni, da prevzamejo
vsa ta področja, čim bodo prestale eks-
ploatacijske možnosti tujega kapitala in da
vsa ta področja prevzamejo definitivno v
domačo nacionalno eksploatacijo. Zato je
potrebno, da se ta mala domača industrija
podpira in da se ji dajo pogoji za zdrav
razvoj; tako da bo v stanju prevzeti v tre-
nutku, ko potečejo dolgoročne pogodbe, vse
eksploatacijo gozdov, ki je sedaj v rokah
tujega kapitala. V tem cilju je bil izdan za-
kon o zaščiti domače lesne industrije, čigar
veljavnost traja 10 let. Jasno je, da se pri
nas polagoma kažejo konture novega nači-
na eksploatacije preko širših slojev žaga-
rijev in malih industrijev. V tem duhu so
izdani vsi dosedajni zakoni o zaščiti malih
žagarijev. Velika industrija je svojo misijo
v glavnem izvršila s tem, da je pripravila
teren in da je postavila one naprave in ko-
munikacije, ki jih mala industrija ne more
izvršiti.

Kar se tiče karteliranja v šumski indu-
striji, je treba poudariti, da se sicer s sim-
patijami zasleduje meddržavno karteliranje
lesne industrije, da pa bi bilo po sedanjih
izkušnjah problematično sodelovanje države
kot podjetnika v domačem karteliranju.
Država mora imeti pred očmi socialno stran
in široke sloje konsumentov in ne more so-
delovati pri vzdrževanju disparitete med ce-
nami industrijskih in kmetijskih proizvo-
dov, namesto da to pariteto skuša zmanj-
šati. Pri državnih podjetjih forsiranje pro-
daje ne pomeni forsiranje produkcije. Na-
sprotno redukcija se izvaja in bo šla dalje,
dokler bo rentabilnost proizvodnje to dopu-
ščala.

Kakor je iz gornjih navedb razvidno, si
merodajni krogi mnogo prizadevajo, da se
naša lesna stroka čim bolj zaščiti pred po-
sledicami svetovne gospodarske krize.

T. T.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Sreda 23.: Kavarna. B. Krstina predstava.
Četrtek, 24.: Zaprt.

★

Krstina predstava slovenskega dela na ma-
riiborskem odru. Mariborski profesor in
književnik g. Gustav Šilih je napisal troje-
jansko dramo »Kavarna« in jo izročil mari-
iborskemu gledališču v uprizoritev. Ta dra-
ma obravnava posledice grozot in duševne-
ga razpadanja, ki so se pokazale v povojnem
življenju. Snov je obdelana zelo učinkovito
in se odlikuje po močni dramatik. Krstina
predstava tega dela bo danes.

Prijavni rok je do 24. maja, ugovorilni
narok pa 4. junija t. l. ob 9. — Tvrška Carl
Pollak je eno najstarejših industrijskih pod-
jetij usnjarske stroke v Sloveniji. To pod-
jetje je bilo ustanovljeno leta 1870. In se je
leta 1920 spremenilo v delniško družbo.
Družba ima veliko tvorilno usnjo v Ljub-
ljani s tvornico čevljev in poleg tega še
tvornico usnja v Kranju in na Vrhniki.
Kakor je iz temeljitve h konkurznemu od-
loku razvidno, je tvrška že januarja t. l.
ustavila plačila. S sklepom okrajnega sodi-
šča v Ljubljani je bila 27. januarja uvede-
na prisilna uprava podjetij in nepremičnin
tvrške in je bil za prisilnega upravitelja
postavljen g. Pavel Dereanji zasebni urad-
nik v Ljubljani. Po izvedbi tega prisilne-
ga upravitelja je podjetje prezaščeno. —
Konkurz je bil odprt na predlog upni-
kov Mavra Fischerja iz Zagreba in tvrške
Boskin.

— Tiskovina za odpremo samskega dav-
ka se dobi v Narodni tiskarni, Knaflejeva
ul. št. 5. Prav tam se dobi tudi tiskovina
za mesečne surove bilance, kakršna je po-
trebna za vsako redno knjigovodstvo.

Borze

22. marca

Na ljubljanski borzi so se danes devl-
ze Newyork, Amsterdam, Berlin in Trst
ponovno nekoliko dvignile, devizi Bruselj
in Pariz pa sta za malenkost popustili.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bila
tendence v Vojni škodi nekoliko prijaz-
nejša in je prišlo do zaključka za kaso po
223 in pozneje po 225, za april pa po 224
in 223. Dolarski papirji so nadalje prav
čvrsti in so zaznamovali zopet višje tečaje.
7 odst. Blairovo posojilo se je trgovalo po
54, 53,50, 53 in 54,50; v 8 odstotnem Blai-
rovem posojilu ni bilo blaga izpod 60, v
7 odstotnem Seligmanovem posojilu pa ne
izpod 56.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2285,61 — 2296,97.
Berlin 1345,67 — 1356,47. Bruselj 790,13 do
794,07. London 206,88 — 208,48. New York
ček 5650,96 — 5677,22. Pariz 222,75 do
223,87. Praga 167,86 — 168,72. Trst 202,82
do 205,22.

Zagreb, Amsterdam 2285,61 — 2296,97.
Berlin 1345,67 — 1356,47. Bruselj 790,13 do
794,07. London 206,88 — 208,48. Milan 292,80
do 295,22. New-York ček 5672,96 — 5701,22.
New-York ček 5650,96 — 5679,22. Pariz 222,75
do 223,87. Praga 167,86 — 168,72. Curib
1094,35 — 1099,55.

Curib, Pariz 20,35. London 18,92. New-
york 518,25. Bruselj 72,1750. Milan 26,80.
Madrid 39,15. Amsterdam 208,85. Berlin
123,10. Stockholm 102,75. Oslo 101. Kopen-
hagen 104,25. Sofia 3,74. Praga 15,34. Var-
šava 58,05. Bukarešta 3,09.

Elekto

Zagreb, Državne vrednote: Voja škola
224—225, za marec 223,50 den., za april 223
do 224, 7% investicijsko 61,50 — 63, 4%
agrarne 31 — 32, 6% begluške 40,50 — 41,
7% Blair 53 — 53,75, 8% Blair 57,75 — 60,
7% Drž. hip. banka 53 — 54.

Beograd, Voja škola 222,50, 224,25,
zakl., za marec 223,50 zakl., 4% agrarne 39
zakl., 6% begluške 41,25, 41, 40,75 zakl., 7%
Blair 52—53, 7% Drž. hip. banka 54 den.,
Narodna banka 4750 zakl., Priv. agrarna
banka 245 zakl.

Dunaj, Bankverein 11, Eskomptesell.
109. Dunav - Sava - Jadran 14,75. Staats-
senbahngesell., 15,11. Trbovlje 31,05. Alpine-
Montan. 12,22. Sečerača 23,75.

Blagovna tržišča

LES

+ Ljubljanska borza, (22. t. m.) Tenden-
ca nespremenjena. Zaključek ni bilo. Pov-
praševanje je za bukovce neparjene bonise
(rezane iz hlodov od 35/40 cm navzgor, z
zelo malim srem, iz povsem čistih ravnih
hlodov: dolž. 3—6 m, debečina 27, 38, 50,
60, 70, 80, 90, 100 mm), za bukovce in hr-
stove frize (od 45 cm dolžine navzgor, od
9 cm širine navzgor, vseh 20 vagonov) in
za hrstovite in bukovce kratke in dolge frize
(švicarskih dimenzij, od 8 cm šir. in od 40
cm dolžine navzgor).

ZITO

+ Chicago, 22. marca. Začetni tečaji:
Pšenica: za marec 52,25, za maj 55, za julij
57, za september 58,75; koroza: za marec
34, za maj 37,125, za julij 40,125, za septem-
ber 41,375; oves: za maj 23,50, za julij 24,25;
rž: za maj 45,125, za julij 46,75, za septem-
ber 48,25.

+ Novosadska blagovna borza (22. t. m.)
Tendence nespremenjena. Promet 32 vago-
nov. Rž: baška 165 — 170 — Oves: baški
sremski, banški 125 — 130. Ječmen: baški
in sremski 63/64 kg 125 — 130; baški
in sremski, pomladni 67/68 kg 150 — 160.
Koroza: baška, sremska, banatska 92—93;
baška, okol. Sombor 93—94; baška, sremska
za april - junij 92,50 — 95. Moka: baška in
banatska »Og« in »Og« 360 do 380; štev.
2 340 — 360; 3 305 — 315; 4 255 do
265; 5 190 — 200; 6 122,50 — 127,50.
Otrobi: baški, sremski in banatski 92,50—95,
Fizol: baški, sremski, beli, brez vreče 210
do 220. Krompir: beli slovenski 117,50 do
122,50.

+ Somborska blagovna borza (22. t. m.)
Tendence stalna. Promet 101 vagon.
Rž: baška 156—150. Oves: baški, sremski

Ob vsakem času

sme piti kavo tudi zvečer vsakdo, bodisi zdrav
ali bolan, otrok ali starec, če si je izbral kofeina
prosto pravo kavo Hag. Več kakor 30.000
zdravnikov in brez števila gospodinj je doslej iz-
dalo pismo priznanje kavi Hag.

ski, slavonski 125 — 150. Ječmen: ba-
ški, sremski 63/64 kg 125 — 130; baški,
sremski, pomladni, 67/68 150 — 160. Koro-
za: baška 92—93; za april - maj 92,50 do
95. Moka: baška »Og« in »Og« 360 — 380;
2 340 — 360; 3 305 — 315; 4 255 do
265; 5 190 — 200; 6 122,50 — 127,50.
Otrobi: baški 90 — 92,50. Fizol: baški
uzančni 195 — 200.

+ Budimpeštanska terminska borza, (22.
t. m.) Tendence prijazna; promet srednji.
Pšenica: za marec 12,80—12,82, za maj 13,36
do 13,37; rž: za maj 16,32—16,33; koroza:
za maj 15,32 — 15,34, za julij 15,28 — 15,30.

Sport

Občni zbor SK Bratstva

Nedavno se je vršil ob veliki udeležbi
članstva v prostorih tovarniške restavracije
na Jesenicah redni letni občni zbor
SK Bratstva. Predsednik g. Božič je po-
zdravil navzoče ter v lepih besedah orisal
delo kluba v minulem letu.

Tajnik g. Cinkovic je poročal, da je imel
odbor v minulem letu 12 rednih in 3 iz-
redne seje, 36 dobro obiskanih sestankov
s predavanji o šumskih tleh, prejel 377
ter odposlal 359 dopisov. Klub šteje 127
članov in 26 naraščajnikov. Klub ima 5
odsekov, in sicer: nogometni, kolesarski,
zimsko-sportni, hazenski in drsalni od-
sek.

Blagajnik g. Ravnik je poročal, da je imel
klub lani 22.933 Din dohodkov in 25.370 Din
izdatkov. Gotovina v ročni blagajni znaša
578 Din, upnikom pa dolguje klub okrog 4000 Din.

Gospodar Volčič je poročal, da se je
društveni inventar znižal v minulem letu
za 11.850 Din, tako da predstavlja sedaj
vrednost 20.185 Din. Skupno premoženje
kluba pa se ceni preko 32.000 Din.

Iz poročila načelnika nogometnega odse-
ka g. Cinkovica je razvidno, da šteje od-
sek 50 članov in da je imel 39 tekem
skoraj z vsemi klubi Slovenije in nekate-
rimi s Koroške.

Zelo zanimivo poročilo je podal načelnik
zimskosportnega odseka g. Smolej. Iz nje-
govega poročila posnemamo, da šteje od-
sek 66 smučarjev, 12 sodnikov, da je imel
6 sej, 22 sestankov in 1 tečaj v smučskih
skolah, ki ga je vodil Norvežan g. Gut-
tormsen. Odsek ima lepo število zelo do-
bro izvežbanih tekmovalcev za smuške
teke in skoke ter lepo število mnogo obe-
tajočih naraščajnikov. Klubi je imel več
lokalnih tekem, organiziral več medklub-
skih tekem, se udeležil s svojimi najbolj-
šimi tekmovalci tekem GZSP v Kranjski
gori ter mednarodnih smučskih tekem v
Kranjski gori in Mariboru, na katerih se
je klubov član Franc Smolej priboril na-
slov državnega prvaka v smučskem teku.
Člani Smolej Franc, Markelj Leopold,
Kozjek Vimko, Pribil Ivan, Zupan Ivan in
Zwischenberger Karol obetajo igrati v ju-
goslovenskem smučskem sportu še važno
vlogo.

Načelnica hazene gđ. Čopova je poro-
čala, da šteje hazenski odsek 16 članic, da
je imel 6 prijateljskih tekem, in sicer na
Jesenicah, v Trzinu in v Kranju. Razmer-
je govor pri teh tekah je 49 : 33 v prid
Bratstva.

Poročilo kolesarskega odseka je podal
g. Jagodic. Iz njegovega poročila je raz-
vidno, da je bil tudi ta odsek uspešen, da
se je udeležil več tekem, pri katerih je do-
segel klubov član g. Poličar vedno eno
prvih mest ter si priboril 3 kolajne.

Za drsalni odsek je poročal g. Ručigaj.
Odsek si je uredil na sportnem igrišču le-
po drsalnišče, ki je imelo vedno lep obisk
ter da ima odsek člane, ki obetajo še lepe
rezultate pri tekah v drsalni umetnosti.

Načelnik gradbenega odseka g. Božič je
poročal, da je imel klub v minulem letu
velik delavni program, ki ga je ob poži-
rvalnosti članstva dovršil do kraja. Iz
njegovega poročila je razvidno, da je dru-
štvo uredilo lepo novo igrišče, ki ga je
dobil v izmeri 7000 kvadratnih metrov v
najem od KID za dobo 5 let. Pri planir-
anju igrišča je delalo članstvo 1437 ur brez-
plačno ter s tem priborilo okrog 15.000
dinarjev izdatkov. Klub si je s kulukom
zgradil na Pustem rovtu lično zimsko za-
vetišče, v katerem je štedilnik, oprema in

7 ležišč. Da se je koča dogradila brez več-
jih izdatkov, je zasloga članov, ki so brez-
plačno delali 460 delovnih ur.

Nato je predsednik g. Božič izročil tek-
movalcem 17 ličnih diplom, med njimi
lanski klubovim prvaku Marklju, Koz-
jku in Micku Werglezovi, ter letošnjim
prvaku Smoleju, Zupanu in Ivanki Rav-
nikovi.

V novi odbor so bili izvoljeni naslednji:
predsednik Božič Lojze; odborniki: Su-
nik Albin, Ručigaj Tone, Jagodic Stanko,
Černe Miha, M'akar Janko, Cinkovic Jože,
Bera Ludvik, Smolej Janko, Ravnikar Lu-
dvik; namestnika: Smolej Franc, Pogačnik
Miha; preglednika: Zupan Pavla, Reimül-
ler Adolf.

Za načelnika nogometnega odseka je bil
izvoljen Cinkovic Jože, zimskosportnega
Smolej Janko, kolesarskega in drsalnega
Ručigaj Tone, lahkootletkega Ravnik Jo-
že in hazenskega gđ. Čopova.

Jugoslovanski olimpijski komite. (Služ-
beno). Z ozirom na prošnje nekaterih sa-
vezov, da se izredna glavna skupščina ne
bo vršila v Velikem tednu 24. t. m., se
ista preloži na petek 1. aprila. Vse ostale
odredbe glede glavne skupščine ostanejo
neizpremenjene.

Internacionalni nogometni turnir. Za
velikonočne praznike bosta naša vodilna
kluba odigrala mednarodni tekmi z PVC
(Posci Vasuti klub). O protivniku in njego-
vih uspehih prihodnj.

Mariborski smučarski klub sporoča
vsem prijavitelcem za visokoolimpijski te-
čaj na Peci, ki začne dne 24. t. m. ter
traja do 28. t. m., da je skupen odhod iz
Maribora dne 23. t. m. ob 13.18. V Me-
žici bodo za prenos priljaje noseči. V te-
čaju so še mesta na razpolago ter je ved-
no mogoč naknadni vstop. Informacije se
dobijo v trgovini Stojec, Maribor, Jurčiče-
va ul. 8. Prijava za tekmo v smuku na
Peci dne 27. t. m. se sprejemajo v Uletovi
koči na Peci. Tekmovalci, ki doseže naj-
boljši čas, prejme naslov »Prvak v hi-
storičnem smuku za leto 1932 na teritoriju
MZSP«, razen tega so za prave določene
častna darila. O tečaju in o tekmi v
smuku na Peci smo objavili podrobnosti
že v številkah »Jutra« v prejšnjem tednu.

Smučarski klub Ljubljana. Danes ob
19.30 sestanek tekmovalcev v kavarni
Emona.

ASK Primorje (nogometna sekcija).
Drevi od 19.15 naprej obvezen trening za
vse nogometaše.

SK Ilirija. Važna seja načelstva no-
gometne sekcije danes ob 20.30. — (Table-
tenis). Drevi ob 20.30 seja sekcijskega od-
bora v kavarni »Evropi«.

Iz življenja na deželi

VRHNKA. Podružnica Jugoslovenske
Matice bo imela redni občni zbor 2. aprila
ob pol 20. v Tišlerjevi gostilni z običajnim
dnevним redom.

LASKO. Krajevna organizacija JRKD.
Lasko ima svoj ustanovni občni zbor dan-
es, v sredo ob 20. v hotelu »Savinje«. —
K. o. JRKD Sv. Krištof je imela v nedeljo
v »Savinji« v Laskem svoj ustanovni ob-
ni zbor. Sijajna udeležba je pokazala, da
je zavest, da je v teh težkih časih bolj kot
nekoč potrebna močna organizacija, pro-
drla tudi med delavske sloje in kmetoval-
ce. Prihiti so iz najoddaljenih krajev te
širne občine ter pokazali s tem svojo soli-
darnost in voljo, da hočejo sodelovati pri
reševanju vseh perečih socialnih, kulturnih
in ekonomskih vprašanj. Zborovanje je
vodil predsednik pripravljalnega odbora
g. Golob, dočim je o vseh aktualnih vpra-
šanjih podal izbrano poročilo član Fano-
vinskega sveta g. dr. Roš. S posrečeno se-
stavo odbora je podano jamstvo, da je
vodstvo organizacije v pravih rokah.

POLICANE. Te dni je bila otvorjena
gospodinja škola, ki bo trajala 3 mesece.
— Umrla sta te dni: 86 letna Ana Lesni-
kova in 81 letni posestnik Ivan Prešern.
Slednji, ki je oče našega pismonoše Simo-
na Prešerna, je bil v kraju in okolici zelo
priljubljen. To je pokazala tudi velika
udeležba na njegovi zadnji poti. Pokojnik
je bil vseskoj dober gospodar in je bil
kot ugleden občan čislán daleč naokrog.
Pokopan je bil v nedeljo. Bodi jima ohran-
jen blag spomin, preostalim pa naše
iskreno sožalje!

Sporočamo vsem znancem in prijateljem, da je naš oče, stari oče, tast in stric, gospod

Alojzij Zorman

trgovec in posestnik

dan, dne 22. t. m. ob 5. uri popoldne, previden s tolažili sv. vere, v 77. letu starosti, mirno v
Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil na veliki četrtek, dne 24. marca 1932 ob ½ 3. uri popoldne od doma
žalosti, Stari trg šte. 32, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 22. marca 1932.

**METOD, IVAN, sinova: FRANČIŠKA in PAVLINA, sinahi ter
vsi vauki in vaukinje in ostalo sorodstvo.**

Mišni pogrebni savod

Iz življenja in sveta

Mir pred viharjem?

Bojna vihra okoli Šanhajja je ponehala. Kitajska vojska se je umaknila, vendar pa se pripravlja na eventualne nove japonske napade. Kitajski vojaki kopijejo povsod strelske jarko po izkustvih iz svetovne vojne

Higiena v kuhinji

Velik del človeškega zdravja leži v rokah gospodinje in spoštovanje higienskih pravil v kuhinji je zato neobhodno potrebno. Zato niso potrebni dragi aparati in vsakovrstne strojne naprave, pač pa veliko razumevanje, tem bolj ker rabi kuhinja prečesto tudi kot stanovanjski prostor.

Najvišje pravilo vse higijene je čistoča. Proč z vsemi tradicionalnimi lovci prahu, nepotrebnimi šaro, čipkami, rezljanim pohištvom itd. iz kuhinje! Tla naj bodo iz nepropustnega in lahko snajljičnega materiala; posebno priporočljiv je linolej, ki po drgnjenju s krpami, namočenimi v olje, najbolje veže pralne bakterije. Pometaenje naj se ne vrši na suhih tleh. Priporočljiveje je vedno brisanje z mokro cunjco.

Minister — sportnik

Državni tajnik za Indijo sir Samuel Hoare si je pridobil ime tudi kot mojster v umetnem drsanju

Zračenje kuhinje je sama po sebi razumljiva zahteva. Jodi moramo pokrivati pred muhami, ker prenašajo najtežje bolezni. Bolezni se pa prenašajo tudi z ne-higienskim pomivanjem posode. Ta ni nikoli dobro pomita, če jo pomočilo samo v mlačno vodo in jo odrgneš s cunjco. Na njej ostane nevidna mastna plast, ki je prava pogojena zemlja za sto tisoč bakterij. Tako pomivanje s samo osodeno in omiljeno vodo lahko škoduje, ker pride potem lahko znatna množina sode ali mila v jed. To ne učinkuje dobro. Tako pomito posodo je treba potem še vedno oplakniti z vrelo, čisto vodo.

Osebná higiena gospodinje je tudi važna zahteva. Jodi in pribor je treba prijemati le s skrbno čistimi rokami. Čist pred-

pasnik ni samo lep, temveč tudi zdrav — ne sme pa rabiti za brisanje rok in otroških — nosov.

Pri delu v kuhinji se lahko varuješ ne-potrebnega napora, če si znaš urediti tako, da imaš vse pri roki, kar najbolj rabiš. Čiščenje zelenjave in lupljenje krompirja stoji je nepotrebna potratna energija, ko lahko sedi. Težke lonce v večini primerov čisto dobro nadomestujejo lahki aluminijasti lonci, tem bolj ker je znanstveno dokazano, da ni resnična trditve, da bi prehajali delci te kovine v jedi in škodovali zdravju.

Za higieno v kuhinji bi lahko navedli še kopico dobrih pravil — a pametna in razumna gospodinja itak ne bo delala velikih pogreškov, četudi v kuhinji ne pozabi, da je zdravje njene družine v njenih rokah.

Prvi avtomobilist, ki je premagal Saharo

G. M. Haardt,

glavni ravnatelj francoskih avtomobilskih tvornic Citroen, je umrl na ekspediciji v Osrednjo Azijo. Haardt je pred 10 leti prvi prevozil z avtomobilom Saharo

Drama v brazilskem pragozdu

Po poročilih angleškega generalnega konzula v Sao Paulu je angleški polkovnik P. H. Fawcett, ki je pred sedmimi leti izginil v brazilskem pragozdu, še vedno živ. Bajga imajo v ujetništvu Indijanci v močvirnih predelih Mata Grossa.

Fawcett, njegov sin in Raleigh Rimmel so odpotovali 10. januarja 1925 iz domovine z namenom, da bi prodrli v Mato Grosso in raziskali njegovo pokrajino. Njihova odprava je zasledovala izključno znanstvene smotre. Fawcett si je bil namreč vbil v glavo, da mora najti razvaline stavbišč »belih Indijancev« v pragozdu in močvirju. Iskanje teh sledov davnine pa je zahtevalo mnogo denarja, ki ga idealni raziskovalci — niso imeli na razpolago.

Tako se je zgodilo, da je Fawcett nastopil pot od muzeja do muzeja, od Poncija do Pilata. Pripovedoval je povsod, kjer so se mu odprla vrata, o neslutnih zakladih v obliki zlata in diamantov in o drugem prastarem nakitu. Ravnatelj muzejev so strme poslušali njegova izjava. Fawcett je pripovedoval, kako ležijo vsi opisani zakladi na dnu ogromnega jezera v Matu Grossu. Obljubil jim je izročiti vse, kar odkrije, samo če podpro z denarjem njegovo ekspedicijo.

Ravnatelj se po pač vedeli, da je Fawcett resen raziskovalec, denarja pa mu kljub temu niso dali. A Fawcett ni obupal. Pisal je članke in pojasnjeval svetu, kakšen namen ima njegova ekspedicija. Slednjič sta se našla dva trgovca, ki sta se jela zanimati za njegov podvig. Pomagali so mu, da si je opremil ladjo in odšel na pot.

Trgovca, ki sta podprla Fawcettovo ekspedicijo, sta stavila neke pogoje. Zarisa-

Polkovnik Fawcett,

trojno obvarovanih otrok je spadal John Nicolas Brown, sin nekakega milijonarja, ki so mu okna v njegovi sobi zavarovana s jeklenimi drogi, dočim varuje njegovo igrišče ograja iz bodeče žice in kopica oboroženih detektivov.

Na Angleškem je ugrabljanje ljudi razmeroma redko, ugrabljanje otrok se vrši tam običajno le zaradi družinskih sporov. Omembe vreden je tako znan primer Corfe. Neki možak in neka ženska sta ugrabila dva mladoletnika. Ano in Arturja Corfe, ki sta bila pod varstvom lorda kancelarja in dediča velikega imetja. Ugrabitelja so prijeli, a ju je sodnik obsodil le pogojno, ker se ni mogel prepričati, da sta ravnala s hudobnim namenom.

Pred dvanajstimi leti so oboroženi možje odvedli z avtom 7-letnega Reggija Browna iz hiše njegovega deda v Južnem Walesu. Čez tri leta so našli Reggija na

V velikih mestih je zmerom več temnih elementov, ki zasledujejo otroke. Tudi v berlinski okolici so se pojavili lopovi in policija je morala storiti primerne ukrepe. Po končanem pouku spremljajo šolske otroke policiji na konjih in jih izročijo staršem

Južnem Irskem pri njegovi materi, ki so ji bili pred ugrabitvijo odtegnili otroka.

Med senzacionalne primere ugrabitve spada tudi primer generala Kutjevoga pred dvema letoma, ki je še vsem v spominu. Po neki verziji so ga zločinci zvalili v takši, ga oropali in umorili, po drugi verziji so ga odvedli boljševiški agenti. Resnice ne ve še nihče.

sta na zemljevid, ki je prikazoval Mato Grosso, z največjo natančnostjo ravno črto in dobila od Fawcetta obljubo, da ponese s seboj tudi vsakovrstne naprave za iskanje kavčukovega drevesa. Podoba je, da je držal dano besedo — vsaj iz zanimanja, ki ga kaže Companhia Ford Industrial do Brasil iz Boaviste za njegovo usodo, se da sklepati kaj takega.

Pred leti pa je Fawcett s svojima spremljevalcema izginil v brazilskem pragozdu. Šele zdaj prihaja novica, da Fawcett ni mrtev, kakor se je domnevalo do zadnjega časa, ampak da živi v ujetništvu pri Indijancih.

Companhia Ford Industrial je izsekala v brazilskem pragozdu 1200 ha šume in vsadila tamkaj 1.200.000 kavčukovih mladik. Pritegnila je k svojem delu 26.000 domačinov, ki morajo vršiti svoje delo v najstrašnejših močvirjih na plantažah za kavčuk. Vsem tem tisočem nesrečnikov je — podzvestno seveda — utrl pot polkovnik Fawcett. S tem, da plantaže kavčukovih dreves naraščajo, je potrebno vedno več delavcev, čedalje več domačinov mora iz miru, v katerem so živeli poprej, v suženstvo civilizacije, ki jih za naporno delo plačuje zelo slabo — s steklenico žganja ali s prgiščem koruze.

To je pravi vzrok indijanskega odpora proti prodiranju civilizacije v njihovo deželo in žrtve tega je postal angleški polkovnik Fawcett. Ni dvoma, da se Indijanci s tem, da drže Fawcetta v ujetništvu, maščujejo nad nedolžnim človekom. Ampak treba je pomniti, da oni ne vidijo v njem nedolžnega raziskovalca, marveč belokozca, nosilca civilizacije in skrivca stanja, v katerem umirajo tisoči njihovih ožjih rojakov.

D' Albertova oporoka

Skladatelj Evgena d' Alberta so pokopali v Švici. Zdjaj so odprli njegovo oporoko, v kateri stoji, da zapušča 150.000 švicarskih frankov glashenemu odseku Pruske akademije in prav toliko svojih zadnjih osebni. Testamentarično določeni zneski sestojijo iz efektov, kolikor pa ne bi vsote dosegli volil, se imajo dopolniti iz tanih za d' Alberta dela. Šele ko bodo volila prekoračena, smejo dobiti skladateljevi otroci, kolikor jim pritiče po zakonu. Tudi d' Albertove žene so popolnoma prikrajšane v prejemkih, čeprav je pokojnik nekaterim do zadnjega plačeval alimente.

Onemogle ptice

Posadki norveškega parnika »Samarstad« in italijanske ladje »Luisiana«, ki sta te dni prispeli v Konstanco, pripovedujeta o nenavadnem srečanju, ki sta ga imeli na zadnji vožnji. Sredi poto se je vsulo na krov na tisoče izmučenih in onemoglih ptic selvk, ki so gosto zasedle ladjo do zadnjega prostora. Ptice so bile deloma prapalice, deloma pa divji golobi. Po smeri leta sočeti, so se hotele ptice izogniti pasu mrzlega vremena. Ko so si onemogle selivke na obeh ladjah odpočile, so spet vzletele in nadaljevale svojo pot.

Smrt madžarskega krvnika

V Budimpešti je umrl državni krvnik Kozarek, ki je v treh letih svoje službe spravil na drugi svet osem zločincev. Pri zadnji usmrtitvi pred nekaj tedni se je bil močno prehladil in dobi pljučno vnetje, kateremu je podlegel v svojem 47. letu. Preden je začel izvrševati krvniški poklic, je bil mesar.

Najmanjši dojenček

V Albertovi bolnici v Berlinu je prišel na svet otroček, ki je pravo čudo po teži. Pri rojstvu je namreč tehtal samo 450 gr.

Ginekologi še niso imeli prilike videti tako neznačnega otročka, ki se je rodil po šestih mesecih in bo po vsej priliki živel, če ne nastopijo nepredvidljive komplikacije. Seveda je detece v vati in ga neprestano grejejo s posebno električno napravo. Najmanjše dete, ki ga pozna doslej moderna ginekologija, se je rodilo 1900 in je tehtalo 600 gr.

Nov otroški rop v Ameriki

V soboto ponoči so skušali ameriški banditi vlomiti v vilo industrijca Johnsona in ugrabiti dva meseca staro hčer, ki je spala v sobi s svojo dojiljo. Vila, na katero je bil izvršen napad, stoji v parku Highland ter je oddaljena nekaj milj od Lindberghovega posestva in hiše v Hopewellu.

Dojiljo je o polnoči zbudil sumljiv šum. Ozrla se je in videla pri oknu senco moške postave, ki je stal na lestvah in skušal utisniti šipo ter zlezti v sobo. Dojilja je začela klicati na pomoč, kar je vlomilec tako prestrašilo, da so zbežali. Moški, ki je bil tik na tem, da stopi v sobo in odnese dete, pa je pred pobegom oddal na dojiljo dva strela, ki sta opozorila stražnika v bližini parka. Jel je zasledovati storilca in ga je po kratki bitki z revolverji tudi prijel. Izkazalo se je, da se piše Georges Malden. Kar ima ta poskus ugrabitve veliko sličnost z načinom vloma pri Lindberghovih, sumi policija, da je Malden morda član tolpe, ki je odnesla Lindberghovo dete. Seveda Malden odločno zanika skrivstvo pri tem zločinu, policija pa je uverjena, da je prišla na važno sled, ki bo mogoče odločilne važnosti za nadaljnje iskanje Lindberghovega otroka.

Bled vabi za Veliko noč

GRAND HOTEL Toplice BLED

95 postelj. 64 kopalnih sob. Najmodernejši in najbolje opremljen hotel v državi. Lastna termalna pialna kopel v sami hiši. — Kompletna penzija (najboljša soba, prvovrstna oskrba, postrežba, avtomobilski taksi in termalna kopel) pomeži 95 Din. — Zahtevajte našo posebno oferto, ki vam nudi še nadaljnje prednosti.

PARK-HOTEL BLED

WEEK-END 1, 2, 3 dni po Din 90,—

5 dni
Din 430

10 dni
Din 840

V tej ceni vključeno: soba, prvovrstna prehrana, napitnina, vse takse ter vožnja s kolodvoru in nazaj. — Pri 5dnevem bivanju pri povratku na železnici 75 odstotni popust. 136

HOTEL-PENSION UNION

Ugodna lega. Senčnat vrt. Solidna postrežba. MENU: Din 15,— in 18,—. Najboljša oskrba po najnižjih cenah. Zahtevajte prospekte. 137

BLED Hotel „Astoria“

Prijubljeno bivališče čestilcev Bleda. Komfortno urejene sobe. Izvrstna oskrba ob najnižjih penzijskih cenah. 75

HOTEL OB JEZERU Petran

Pension in soba izven sezone dnevno Din 60—75. Juli, avg. Din 80—120. Prospekti na zahtevo. 135

Hotel »Centrak« Bled

Telefon št. 57. Telefon št. 67. Novo renovirani, sli. jezera, jesenska veranda, term. in vrt, solna kopel, odlična, goste in lepe solne sobe v razgledu na jezero. Cena za sobo pred in po sezoni . . . 50—60 Din s prehrano pred in po sezoni . . . 40—60 Din Cena za sobo v juliju in avgustu . . . 20—35 Din s prehrano v juliju in avgustu . . . 60—80 Din Sobe in večje družbe imajo zaenkrat popusti. Prospekti brezplačno. Se glavnoročja Josipina Smid.

Hotel Olimpic

Nova zgradba. Tik ob jezeru, kopalšču in zdrav. parku. V vseh sobah tekoča mrzla in topla voda. 73

Hotel „Jekler“ BLED

Staroznani najprijubljenejši hotel Bleda nudi gostom vso oskrbo, sobo, prvovrstno prehrano, vstevši napitnino in takse, za 1 dan Din 75,—, za 5 dni Din 350,—, za 10 dni Din 650 ter vožnja s kolodvoru na kolodvor. 74

Hotel „ZAKA“ BLED

Pension pred in po sezoni od 45—50 Din v glavni sezoni od 75—80 Din. Avtomobilski taksi, vrt, prehrana in stanovanje po najnižjih cenah. — Uprava nudi pavilone bivanja proti mesečnim obrokom. Vsa pojasnila daje uprava hotela »ZAKA«. 72

Pol za šalo, pol zares

Poklic. Ravnatelj kaznilnice: »Pri nas po možnosti zaposlimo vsakogar v njegovem poklicu. Kaj ste bili vi?« »Posredovalec zakonov.«

Vsak dan ena

»Oče, zakaj pa strelja v zrak in ne na tekače, saj bi potem gotovo hitreje tekli?«

Ugrabljanje otrok v Ameriki

Ameriška policija deluje še vedno s polno paro, da bi izsledila zločince, ki so 1. marca ugrabili enoletnega sinčka polkovnika Lindbergha, da bi od njega izsilili odkupnino 50.000 dolarjev.

Zločini te vrste spadajo gotovo med najbolj surove, v Ameriki pa so nekaj vsakdanjega. Ze 1907 je razburila ameriško javnost ugrabitev 4-letnega Horaca Marvina iz Dobra v državi Delaware. Vsi Američani so se takrat udeleževali zasledovanja zločincev, uradni in prostovoljni. Detektivji so stikali po vseh mestih, po vseh poštnih uradih je visela slika malega ugrabljenca in sam državni predsednik je pisal nesrečnemu očetu sočutno pismo.

prav cvetoč posej v Zedinjenih državah, a ne samo ugrabljanje otrok, temveč tudi odraslih. Samo lansko leto so roparji odvedli n. pr. 279 ljudi, od katerih so 13 umorili. Splošno ogorčenje je tako veliko, da zahtevajo uvedbo smrtnne kazni za ta zločin.

Sicer pa datirajo zločini te vrste v Zedinjenih državah že iz druge polovice prejšnjega stoletja. Še za neznan storilec n. pr. ugrabili 4-letnega Charlieja Rossa. Oče je hotel izvršiti vse zahteve, ki so jih stavili nanj izsiljevalci s svojimi grozljivimi pismi, a svojega otroka ni nikoli več videl. Ista usoda je doletela mnogo drugih ameriških otrok, tako 14-letno Mary Tins-

Oče je prejemal v določenih presledkih anonimna pisma, ki so ga pozivala, naj plača odkupnino, a zločincev ni bilo mogoče izslediti. Dva meseca pozneje so našli otrokovo truplo v močvari nedaleč od očetove hiše. Razbojniki so otroka umorili, da bi zabrisali vse sledi za seboj, ker so se bali splošnega ogorčenja.

Ugrabljanje otrok je postalo sčasoma

dalovo, ki so jo videli 1867 zadnjič v družbi dobro oblečene ženske; štiriletnega Jamesa Murpenyja, ki je 1871 izginil istotako v družbi nezname ženske.

V takšnih okoliščinah seveda ni čudno, da skušajo bogati starši obvarovati svoje otroke pred slično usodo na vse mogoče načine.

Med najznamenitejše teh »dvojno in

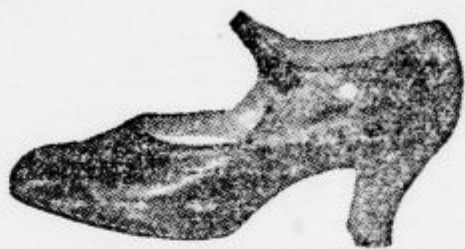
Primerjajte naše znižane cene in kvaliteto našega blaga!

Din 85.-

Čevlji za deklice iz črnega ali rjavega boks iz laka in v kombinacijah.

Din 125.-

Iz črnega ali belega Crepe de China! Za šetnjo in večer. Imamo jih tudi v pumps obliki.

Din 145.-

Najnovejši model. Iz črnega ali rjavega usnja.

Din 165.-

Za pomladanski sprehod! Iz najboljšega laka, pumps ali na zaponko z visoko ali polvisoko peto.

Din 85.-

Deški visoki čevlji iz črnega ali rjavega usnja s dolgotrajnimi podplati.

ZA VELIKO NOČ!

Kdor hoče varčevati, ta kupuje PEKO čevlje! — Kdor ljubi svoj dom, ta podpira domačo industrijo. PEKO čevlji pa so izdelek domače podjetnosti in domačih delavnih rok. — PEKO čevlji so na glasu po svoji kakovosti in svojih skrajnih cenah.

čevlji so iz prvovrstnega usnja, s čvrstimi podplati.

Din 85.-

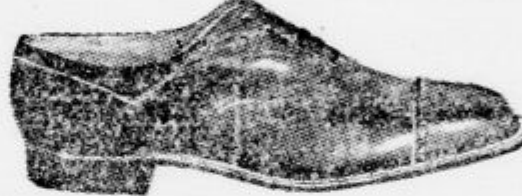
Za pomladanske izlete kupite svojemu otroku ta preizkušeni haferl čevlji.

Din 245.-

Šivan čevlji v Original Goodyear Welt izdelavi. Je trajnejši in odgovarja bolj higijenskim zahtevam nego vsaka druga obutev.

Din 195.-

K novi obleki morate nositi ta čevlji iz črnega ali rjavega boks. Neobhodno potreben za elegantnega gospoda.

Din 165.-

Čevlji iz izbranega gornjega usnja in prvovrstnih podplatov. Vaša noga ostane zdrava, ako nosite ta čevlji.

Vse vrste ženskih in moških nogavic po najnižjih cenah!

Ne glejte samo na reklamo, temveč tudi na kakovost blaga!

Razpis

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje oddajo

inštalacije elektr. razsvetljave, zvoncev in telefonov

v nebotičniku v Ljubljani.

Proračuni ter splošni gradbeni pogoji se dobe pri podpisnem uradu od 23. marca dalje med uradnimi urami za Din 50.— v vložišču.

Pravilno sestavljene ponudbe je vložiti do 5. aprila 1932 do 1/2 12. ure dopoldne pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani, Gledališka ulica 8.

**POKOJNINSKI ZAVOD ZA NAMEŠČENCE
V LJUBLJANI.**

3649

Veliko tovarniško podjetje

ISCE za svoje vrtnarstvo

vrtnarja

s specialnim poznavanjem povrtnine in vzdrževanja parka. — Obširne ponudbe poslani na oglasni oddelek »Jutra« pod »Br. 756«. 3677

Prva številka »Slovenskih poti«:

MISKO KRANJEC

Težaki

je pravkar izšla pri

TISKOVNI ZADRUGI

To je povest iz Prekmurja, ki jo je napisal mladi, mnogo obetajoči pripovednik.

Preden se odločite

za nakup telesnega, postelnega in namiznega perila, oglejte si brezobvezno bogato zalogo pri

Hed. ŠARC, Ljubljana, Šelenburgova ul. 5

Šifon in platno najboljših znamk vedno v zalogi.

3652

Zahvala

Za dokaz iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob težki izgubi naše srčno ljubljenega so-
proge, matere in stare matere, gospe

Ivanke Silič

kakor tudi za poklonjene krasne vence in cvetje se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo vsem, ki so blago nam pokojnico v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti.

Zapuže, dne 22. marca 1932.

3707

Zalujochi ostali.

J. O. Curwood

Na meji sveta

Urno je pokleknila k Alanu; roke, na katerih je ležal, so mu zakrivale obraz. Izdrla je njegovo avtomatsko pištolo iz toka in se spet vzpela na rob skale. Zdal ni več utegnila čakati in izbirati, zakaj Alanovi morilci so bili malone že pri njej. Na vso moč si je prizadevala, da bi dobro in mirno streljala, a Alanova velika pištola ji je skakala in se obračala v rokah, ko je streljala na moše. Tudi pištola je bila kmalu prazna, zaman je pritiskala na petelina, iz cevi ni zletela nobena svinčenka več. Svojo lastno, manjšo pištolo je bila izgubila nekje na begu. Može so bili že v dosegu, vsa prestrašena je bila okoli sebe. In tedaj se je pokazal zraven nje John Graham, kakor da bi bil zrastle iz tal. Videla je njegov okrutni in zmagovalni obraz in njegove oči, v katerih je plapolal skoraj blazen pohlep. Njegovo silno telo se je vrglo nanjo, njegove roke so jo objele. Čuteč, kako jo drobijo in tarejo, se je zaman izvijala iz neusmiljenega prijema. Nato je omahnila in brez odpora obvisela v njegovem naročju. A zavest je ni bila minila, le vsa moč jo je bila pustila na cedilu. Če bi jo bile roke še malce bolj stisnile, bi jo bile strle.

A v tem je zdajci začela posamezne strele in kmalu nato cele salve. In čudni, divji kriki, ki so mogli biti samo kriki eskimojskih pastirjev, so ji udarjali na uho.

Grahamove roke so odnehale. Njegove oči so zletele po vilini votlini z belimi peščenimi tli in divja radost se je zablistala v njegovem obrazu.

»Martens, boljšega kraja si ne morem misliti.« je rekel nekemu, ki je stal blizu njega. »Pusti pet mož pri meni, ostale pa vzemi in pomagaj Tailorju. Če jih ne moreš zapoditi v beg, se umakni semkaj. Iz te zasede lahko potem pet pušk kaj naglo opravi z vso tolpo.«

Mary je slišala, kako so klicali imena mož, katerim je bilo ostati. Vsi drugi so nekam odhiteli. Streljanje v soteski ni ponehalo. A krikov in vpitja ni bilo več slišati; razlegalo se je samo zlovesče tresketanje pušk.

Grahamove oči so jo spet krepkeje oklenile. Vzdignil jo je in jo zanesel v votlino. Na kraju, kjer se je skalnata stena pobešala navznoter in kamor ni nikoli posijal beli dan, jo je položil na peščeno preprogo.

Voda, ki je že mnogo stoletij curljala z roba soteske navzdol, je bila izjedla v skali ozko stezo do votline. Po tej stezi, ki je bila bolj razpoka, je zdaj plezala proti votlini vila. Okretna in urna vila je bila in čudno rdeča v obraz. Od naglega teka je bila vsa zasopla, a vendar je neslišno kakor veverica smukala proti svojemu cilju. Ta vila je bil divji Smith.

Z roba soteske je bil videl zadnji del tragedije, ki se je odigraval pred jamo. V koncih prstov mu je zagomazelo kakor nekaj, in kri mu je zaplala takisto hitro kakor v mladih letih, ko je z dvema samokresoma v rokah krotil po cele tolpe lopovov. Kakor bi trenil, je bil spet stari divji Smith iz dobe zlatokopov. Tam spodaj se je bila pred njegovimi očmi izvršila drama pohlepa, strasti in umora, kakor so se dogajale v davnih, minulih dneh. Po tem takem so se vendar že izpolnjevale njegove sanje — da doživi še enkrat, poslednjikrat veliki boj. In kak krasen boj bo to, samo da pride na tisto belo peščeno preprogo, ne da bi ga kdo slišal ali opazil! Šest zoper enega! Šest mož s samokresi ob bokih in s puškami v rokah.

Kak krasen konec bo to zanj; pasti v boju za žensko — maščujoč Alana Holta!

Može so gledali v tisto smer, iz katere so streljali, in divji Smith je zahvalil Boga, da je bojni trušč preglašal ropot kruščega in trkljajočega se kamenja, ki ga je prožil na svoji poti. Bil je malone že spodaj, ko se je sprožil velik kamen in glasno ropotaje padel na polico. Dva izmed mož sta se ozrla, in v tistem trenutku sta začula rezek vzkrík; iz votline jima je udaril obupen ženski glas na uho. Takoj nato se je pokazala Mary Standisheva, tik za njo pa John Graham, ki je iztezal roke po njej. Maryjina lica so bila prepadena in bela kakor pesek v votlini. Grahamove oči so se lesketale kakor oči zveri, ki v svojem pohlepu pozabljajo vse drugo in dere za samico. Ujel jo je, in njeno vitko telo se je spet zlomilo v njegovih rokah, med tem ko so mu njene šibke ročice v klavni nemoči obdelavale obraz.

In nato se je začul krič, kakršnega ni bil še nihče slišal v soteski duhov.

Divji Smith ga je bil zagnal. Z višine malone dvajsetih čevljev je bil skočil na peščeno preprogo. Še med skokom je po bliskovo zgrabil svoja dva samokresa in ju naperil predse, pripravljena za strel. In komaj so se njegove noge doteknile tal pred votlino, sta bruhnila samokresa plamen in smrt. Trije izmed petorice mož so se zadeti opotekli in zrušili na tla, preden je mogel le eden izmed ostalih dveh sprožiti svoje orožje. In ko se je naposled eden izmed njih osvestil po prvem strahu, mu je odpovedal samokres, da ni mogel ustreliti, in v naslednjem trenutku se je nagnil naprej, kakor da bi se priklonil smrti — in padel na obraz. Drugi se je zgrudil takoj nato, kakor da bi mu bil s kijem izpodbil noge.